

Ročník 1924.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 125.

Vydána dne 1. prosince 1924.

Obsah: 259. Živnostenský zákon pre územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi.

259.

Živnostenský zákon pre územie
Slovenska a Podkarpatskej Rusi
zo dňa 10. októbra 1924.

Národné shromaždenie republiky Československej usneslo sa na tomto zákone:

HLAVA I.

A. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.

Rozdelenie živnosti.

§ 1.

(1) Živnosti sú:

- a) slobodné;
- b) remeselné;
- c) koncessované.

(2) Remeselné živnosti sú také, pri ktorých ide o zručnosti, ktoré vyžadujú vzdelenia v živosti vyučením a ďalším zamiestnaním pri nej (§§ 15—21).

(3) S obmedzeniami obsaženými v piatom odstavci vyhlašujú sa tieto živnosti za remeselné:

- 1. Hrnčiari, kachliari.
- 2. Sklenári, brusiči skla, ryjci skla.
- 3. Kováči, motykári, hamorníci, paňvári, krúžkári, retiazkári, cvočkári, uzdári, kováči vozov, vozoví zámočníci.
- 4. Nožiari, brusiči na ostro, výrobci chirurgických nástrojov.
- 5. Pilníkári.
- 6. Zámočníci, strojní zámočníci.
- 7. Brusiči kovu a ocele, ostrohári, ihlári, bŕdári.
- 8. Sitári, rešetári.

- 9. Klampiari.
- 10. Medikoveci, kotlári.
- 11. Kovolejci, mosadzníci, cínari.
- 12. Bronziari, pasíri, výrobci tovaru z činského striebra, výrobci kovového galanterného tovaru, ciseléri.
- 13. Zlatníci, strieborníci, klenotníci.
- 14. Kovotepci, zlatotepci, striebrotepcí.
- 15. Ryjci, kovoryjci, metalografovia, ryjci foriem, ryjci nôť, smaltovníci, prepletači ozdob (guljošéri).
- 16. Platnieri.
- 17. Zvonári.
- 18. Kolári.
- 19. Kočiarnici.
- 20. Mechanikovia, výrobci chirurgicko-lekárskych prístrojov, optikovia.
- 21. Hodinári.
- 22. Výrobci hudobných nástrojov.
- 23. Košíkári.
- 24. Bednári.
- 25. Stolári.
- 26. Rezbári dreva.
- 27. Sústružníci (tokári).
- 28. Dymkári (fajkári) a rezbári morskej peny.
- 29. Hrebenári, vejárnici, rezbári kostí.
- 30. Sochári (živnostenskí sochári).
- 31. Koželuhovia, barviari koží.
- 32. Brašnári, remenári, sedlári, postrojníci, bičiari.
- 33. Kefári, štetkári.
- 34. Povrazníci.
- 35. Prymkári a gombári, šnurári a portári, výrobci zlatého a strieborného drôtu, plátnari a priadelníci zlata a striebra.
- 36. Stužkári.
- 37. Vyšívaci zlatom, striebrom a perlami.

- 88. Barviari látok a priadze.
- 39. Čalúnci.
- 40. Výrobci lôžkových pokrývok.
- 41. Krajčíri.
- 42. Obuvníci (čižmári a zhotovitelia črievic).
- 43. Kopytkaři.
- 44. Rukavičkári a úvazkári (bandažisti).
- 45. Slnečníkári a dážďnikári.
- 46. Kožušníci (kušnieri), čiapkári a barviari kožušíň.
- 47. Klobučníci.
- 48. Modisti.
- 49. Výrobci umelých kvetín, ozdobníci pier.
- 50. Holiči, kaderníci a parukári (vlásenkári).
- 51. Knihári, výrobci galanterných predmetov, krabíc a púzdier.
- 52. Pekári.
- 53. Cukrári, koláčníci, mandoletári, výrobci kandítov, oplatkári.
- 54. Pernikári a voskári.
- 55. Mäsiári, udenári.
- 56. Mäsiári koňskí, udenári koňskí.
- 57. Mydlári a sviečkári.
- 58. Dláždiči, pokiaľ provodzovanie živnosti vzťahuje sa na dláždenie verejných ciest prírodnými kameňami.
- 59. Pokrývači škrídlicou a bridlicou.
- 60. Natierači a lakýrnici, maliari štítov a písma, priemyselní maliari priemyslových výrobkov, pozlacovači a okrašlovači, maliari izieb.
- 61. Štukatéri.
- 62. Tkáči (tkalci) plátna a súkna, výrobci halien.
- 63. Zhotovitelia stávkového tovaru.
- 64. Výrobci juty.
- 65. Fotografovia portrétov.
- 66. Similizéri.
- 67. Studniari.

(4) Pre živnosti v tej istej položke uvedené platí preukaz spôsobilosti podaný pre jednu z nich. Po vypočutí obchodnej a živnostenskej komory, sriadeného spoločenstvenného svazu a príslušných spoločenstiev, môže vláda nariadením zmeniť rozdelenie živnosti na skupiny. Tiež môže po návrhu príslušného spoločenstva vládnym nariadením byť predpísané, že v obvode navrhujúceho spoločenstva alebo v určitých jeho častiach, všetky

živnosti uvedené v odstavci 3, položke 60 alebo jednotlivé z nich čo do preukazov spôsobilosti pokladajú treba za uvedené vo zvláštnych položkách.

(5) Obchopné živnosti a podniky provodzované po továrnicky sú vyňaté z vradenia medzi remeselné živnosti. Priemysel domáci bude upravený zvláštnymi zákony.

(6) Je-li pochybné, či niektorý živnostenský podnik pokladajú treba za podnik po továrnicky provodzovaný alebo za obchodnú živnosť, rozhoduje o tom živnostenský úrad II. stolice, vypočujúc obchodnú a živnostenskú komoru a príslušné spoločenstvá; o odvolaní potom rozhoduje minister priemyslu, obchodu a živnosti.

(7) Živnosti, u ktorých verejné príčiny toho vyžadujú, aby ich provodzovanie záviselo od zvláštneho povolenia, pokladajú sa za koncesované živnosti (§§ 22 až 89).

(8) Slobodné živnosti sú všetky tie, ktoré sú vyhlásené za remeselné alebo koncessované.

HLAVA II.

O podmienkach samostatného provodzovania živnosti.

§ 2.

Svojprávnosť.

(1) Samostatne provodzovať nejakú živnosť môže zpravidla len ten, kto má právo svoje imanie sám spravovať.

(2) Na účet osôb, ktoré nemajú práva samy spravovať svoje imanie, môžu provodzované byť živnosti spôsobilým námestníkom (dielovedúcim, obchodvedúcim) alebo nájomcom (§ 71), keď k tomu privolia ich zákonní zástupcovia a poručenský úrad.

(3) Pohlavie nerozhoduje pri dovolení živnosti provodzovať.

§ 3.

O súkromnosti a spoločnosti.

(1) Právne osoby môžu provodzovať živnosti pri rovnakých podmienkach ako osoby jednotlivé, musia však sriadiť spôsobilého námestníka (obchodvedúceho, dielovedúceho) alebo nájomcu (§ 71).

(2) Spolky však môžu živnosti provodzovať iba potiaľ, pokiaľ podľa stanov sú k tomu povolané.

(3) Úrad živnostenský môže spoločnostiam povinným k protokolovaniu firmy vydať živnostenský list alebo udeliť koncessiu tiež bez preukazu o protokolovaní firmy, jestli ináč dostatočným spôsobom je dokázané, že spoločnosť bola založená. Vo všetkých prípadoch však nech sa predpíše primeraná lehota k dodočnému opatreniu dokladov o vykonanom zápisе; prejde-li táto lehota, živnostenský list alebo koncessný dekret bud' odňatý ako neplatný.

§ 4.

Stav alebo služba.

Nakoľko osoby duchovné a reholníci, vojaci, verejní úradníci alebo iné osoby postavené vo verejnej službe vylúčené sú z provodzovania živnosti, stanovia príslušné predpisy.

§ 5.

Vylúčovacie dôvody.

Bol-li kto odsúdený pre nejaký zločin vôbec, pre prečin spáchaný zo ziskuchtivosti alebo smerujúci proti verejnej mravopočestnosti, alebo pre zavinený úpadok (konkurs), pre podlúdujstvo, pre ľažký dôchodkový preštupok, spáchaný zkrátením nepriamych daní alebo dávok, môže sa mu odoprieť, aby živnosť nejakú nastúpil, ak by dľa zvláštnej povahy živnosti, hľadiac na osobu podnikateľa a na trestný čin ním spáchaný bolo sa obávať, že by ju zneužíval.

§ 6.

(1) Bolo-li niekomu súdovským alebo administratívnym usnesením zakázané provodzovať nejakú živnosť, nemôže sa mu povoliť, aby nastúpil živnosť inú, provodzovaním ktorej zmarený by bol účel oného usnesenia.

(2) Bol-li kto odsúdený súdovským usnesením, je vylúčenie účinným len dotiaľ, dokial' zákonné následky trestu trvajú; stalo-li sa to administratívnym usnesením, živnostenský úrad II. stolice môže zrušiť vylúčenie takýchto osôb, so zreteľom na ich pozdejšie dlhšie bezúhonné chovanie.

§ 7.

Obecký sväzok.

Ak chce kto nejakú živnosť nastúpiť, nie je treba, aby prijalý bol do sväzku tej obce, v ktorej živnosť chce provodzovať, a nemieni sa tým príslušnosť do obce.

§ 8.

Cudzozemci.

(1) Cudzozemci sú, nakoľko zákonom nie je ináč ustanovené, pripustení k nastúpeniu a provodzovaniu živnosti, jestliže v štáte, ktorému náležia, sú československí štátni príslušníci k nastúpeniu a provodzovaniu živnosti pripustení. Preukaz o tom má sa podať, pokial' nieto štátnych smlúv alebo vládnych osvedčení o vzájomnosti, prehlásením ministerstva priemyslu, obchodu a živnosti, vydaným v dohode s ministerstvom vecí zahraničných.

(2) Ak nemôže vzájomnosť byť dokázaná, potrebujú cudzozemci výslovného pripustenia od živnostenského úradu druhej stolice,

§ 9.

Provodzovanie viacerých živností v tej istej dobe.

Jedna a tá istá osoba môže zároveň provodzovať niekoľko živností, ak vyhovie zákonným požiadavkám.

§ 10.

Provodzovanie živostí v pohraničnom okrese.

Živnosti, ktoré zabývajú sa vecmi podrobennými kontrole, môžu v pohraničnom okrese i nabudúce provodzované byť len pod podmienkami predpísanými finančnými zákonmi.

B. ZVLÁSTNE USTANOVENIA.

a) Dotyčne slobodných živností.

§ 11.

(1) Kto nie je vylúčený predpismi hlavý II, je oprávnený samostatne provodzovať každú slobodnú živnosť.

(2) Podnikateľ však prv' ako počne provodzovať živnosť, zaviazaný je ohlašiť to úradu.

§ 12.

(1) V tejto ohláške uvedené bud' meno, vek, bydlisko a štátnej príslušnosť podnikateľa, ďalej zvolené zamestnanie, a sice toto s označením predmetu podniku čo možné presným, konečné miesto, kde sa bude provodzovať, a ak je ho tiež, tiež privolenie zákonného zástupcu a poručenského úradu (§ 2). K ohláške bud' súčasne pripojené potvrdenie o zaplatení inkorporačnej taxy (§ 156, odst. 2).

(2) Ak môže živnosť podľa §§ 2 a 3 provodzovaná byť iba námestníkom alebo nájomcom, náležitosti tuto zmienené vzťahujú sa tiež na jeho osobu.

(3) V jednu ohlášku nesmú byť pojaté dve alebo viac živností. Výnimka platí iba dotyčne takých živností, slúčených v sozname remeselných živností pod tou istou položkou v skupinu, ktoré podľa miestnych potrieb a zvykov bývajú zpravidla spoločne provodzované, a ku nastúpeniu ktorých stačí jednotný preukaz spôsobilosti.

§ 13.

(1) Ak niet dľa tohto zákona žiadnej prekážky, hľadiac na osobu, živnosť a provodzovacie miesto a ostatné náležitosti § 12 predpísané, úrad vydá živnostenský list, aby žiadateľ mohol sa legitimovať.

(2) Ináč uloží strane, aby provodzovanie nezahájila alebo aby v ňom nepokračovala, dokiaľ prekážka nebude odstránená.

b) Dotyčne obchodných živností viazaných preukazom spôsobilosti.

§ 14.

(1) K nastúpeniu obchodných živností, dotknutých v § 53, odstavci 3 a 4, je okrem všeobecných (§§ 2 až 10) požiadavkov treba ešte preukazu spôsobilosti:

(2) Preukaz bud' podaný výučnym listom alebo učebnými vysvedčeniami o riadne ukončení učebného pomeru a vysvedčením o slúžobnej dobe aspoň dvojročnej v obchodnej živnosti, pri čom však celé zamestnanie má obsiahnuť dobu aspoň päť rokov.

(3) Učňovskému zamestnaniu v obchodnej živnosti rovná sa praktikantské zamestnanie pri kancelárskej a kontornej práci v živnostenskom podniku po továrnicky provodzovanom, slúžobnej dobe v obchodnej živnosti však rovná sa slúžobná doba pri predaji tovaru výrobných živností, počítajúc k nej i prácu v kancelárii a kontore, pri čom celé zamestnanie rovnako trvať má aspoň päť rokov.

(4) Tento preukaz môže zcela alebo z časti nahradený byť vysvedčením o vykonanej s prospechom návštive učilišta, ktoré bolo uznané k tomu za spôsobilé; slúžobné vysvedčenie však bud' i v tomto prípade predložené. Po vypočúti obchodnej a živnostenskej komory, sriadeného spoločenského sväzu a spoločenstva označia sa vládnym na-

riadením príslušné ústavy a tiež sa určí, do akej miery preukaz učebnej doby sa nahraduje návštievou tých učilišť. Týmito nariadením môže slúžobná doba, predpísaná v predchodzích odstavcoch, snížená byť pre absolventov vyšších obchodných škôl na jeden rok.

(5) Vzhľadom na verejné obchodné spoločnosti a komanditné spoločnosti treba použiť, čo sa týče preukazu spôsobilosti, analogicky ustanovení § 20.

(6) Aby možno bolo prejsť z výrobnej živnosti, z obchodnej živnosti neviazanej preukazom spôsobilosti alebo z obchodne-tržobného povolania, ktoré nie je podrobene predpisom živnostenského zákona (banky, sklady, železničné a paroplavebné podniky, zárobkové a hospodárske družtvá, baňské a monopolové podniky atď.) k niektornej obchodnej živnosti zmienenej v § 53, odst. 3 a 4, živnostenský úrad (§§ 238—239) vypočujúc obchodnú a živnostenskú komoru, ako aj príslušné spoločenstvo, môže výnimečne udeliť dišpenz od preukazu spôsobilosti vtedy, ak bol žiadateľ aspoň päť rokov činným v príslušných zamestnaniah.

(7) Živnostenský úrad druhej stolice môže v prípadoch mimoriadneho zreteľa hodných upustiť aj od celého preukazu spôsobilosti.

c) Dotyčne remeselných živností.

§ 15.

(1) Ak chce kto nastúpiť remeselnú živnosť, zachoval treba predpisy §§ 11, 12 a 13, a okrem toho žiada sa preukaz spôsobilosti.

(2) Tento má obsahovať preukaz:

a) že učebný pomer bol riadne ukončený, a to pri osobách, ktoré sa vyučili u živnostníkov, ktorí boli členmi spoločenstva, predloženým listom továryšským, výdaným od tohto spoločenstva (§ 147), pri osobách však, ktoré sa vyučili v živnostenských podnikoch po továrnicky provodzovaných alebo v takých podnikoch, majitelia ktorých nenáležali žiadnemu spoločenstvu, predloženým učebným vysvedčením, potvrdeným od obecného starostu, po prípade hlavného mestského notára, kde je stanovisko živnosti, alebo predloženými učebnými vysvedčeniami a vysvedčením o vykonanej továryšskej zkúške (§ 150);

b) o niekoľkoročnom pomocníckom zamestnaní v príslušnej živnosti, v továrnom podniku podobnom tejto živnosti, alebo

v továreňskej dielni rovného druhu ako tátó živnosť, a to predloženým pracovným vysvedčením alebo predloženými pracovnými vysvedčeniami.

(3) Pre čas prechodný bud' tento preukaz podaný:

- výučným listom alebo učebným vysvedčením, potvrďujúcim vyučenie v tej istej živnosti alebo továreňskom závode, podobnom dotyčnej živnosti;
- preukazom o niekoľkoročnom pomocníckom zamestnaní v tej istej živnosti alebo továreňskom závode, podobnom dotyčnej živnosti.

(4) Vládnym nariadením bude ustanovené, kedy nabývajú platnosti predpisy odstavca 2.

(5) Učebné vysvedčenie i preukaz o pomocníckom zamestnaní bud' te potvrdené starostom spoločenstva i obecným starostom, po prípade hlavným mestským notárom, v obvode ktorého živnosť sa provozuje; ak nenáleží zamestnávateľ nijakému spoločenstvu alebo ak bol žiadateľ zamestnaný v továrni, potvrďuje vysvedčenie obecný starosta, po prípade hlavný mestský notár.

(6) Učebná doba nesmie byť od dvoch rokov kratšia ani od štyroch rokov dlhšia. V týchto medziach spoločenstevné shromaždenie podľa § 160, odst. 3, lit. b), počasne podľa § 195, lit. f), má ustanoviť učebnú dobu pre učenov príslušných k spoločenstvu. Ak nie takého predpisu v stanovách, počet učebných rokov bud' ujednaný v oných časových medziach učebnou sínluvou.

(7) Zamestnanie pomocnícke (tovaryšské) alebo továreňského robotníka musí trvať aspoň tri roky.

(8) Pracovné knižky, vydané na základe predpisov drievejších, pozbývajú dňom účinnosti tohto zákona platnosť; pripúšťajú sa však ako preukaz o zamestnaní pomocníckom, odbytom pred účinnosťou tohto zákona pri nastupovaní remeselných alebo concessoványch živností, viazaných preukazom spôsobilosti.

§ 16.

(1) V § 15, odst. 2, lit. a) a odst. 3, lit. a) stanovený preukaz o riadne ukončenom učebnom pomeri môže byť nahradený vysvedčením, že žiadateľ s prospechom navštěvoval živnostenské učilište, kde príslušnej remeselnej živnosti prakticky sa vyučuje a v nej odborne sa vzdeláva.

(2) Ak vyučuje sa na takomto ústave príslušnému odboru prakticky aspoň po tri školské roky, doba zamestnania pomocníckeho alebo továreňského robotníka, predpísaná v odst. 7 § 15, stanoví sa pre absolventov učilišta tohto na jeden rok.

(3) Rovnako tak doba praktického pomocníckeho zamestnania alebo továreňského robotníka ustanoví sa na jeden rok vtedy, keď sa príslušnému odboru prakticky aspoň po dva školské roky (alebo štyri semestre, hoci by nenasledovaly za sebou) vyučuje, prijatie do ústavu však závisí od predchodzej primejnej praktickej činnosti v živnosti, alebo ak navštěvoval žiadateľ po riadnom ukončení učebného pomeru pre ďalšie svoje vzdelanie v tej istej živnosti dennú školu niektorého živnostenského učilišta aspoň po jednom školskom roku (alebo po dva semestre, hoci by nenasledovaly za sebou).

(4) Pomočníci, ktorí po riadnom ukončení učebného pomeru pre ďalšie vzdelanie v svojej živnosti navštěvovali aspoň po tri školské roky dennú školu niektorého živnostenského učilišta, súc. riadnymi žiakmi týchž, sú sprostení toho, aby predložili preukaz o pomocníckom zamestnaní, predpísaný v § 15, odst. 2, lit. b) a odst. 3, lit. b).

(5) Vládnym nariadením označia sa patričné ústavy, ako aj živnosti, pre ktoré vysvedčenia ústavov môžu cele alebo z časti nahradieť výučný list a učebné vysvedčenie a po prípade tiež predpísanú dobu pomocníckeho zamestnania.

§ 17.

(1) Pri osobách, patriacich k brannej moci, ktoré ukončivše riadne učebnú dobu v príslušnej živnosti, sú po dobu svojej činnej služby pravidelne zamestnávané určitými živnostenskými prácam, vyskytujúcimi sa vo vojsku, ktoré sú predmetom živnosti remeselných, musí byť táto doba považovaná za rovnú pomocníckemu zamestnaniu v príslušnej remeselnej živnosti. Vládnym nariadením budú vydané predpisy o tom, ako vydávajú sa certifikáty o tomto zamestnaní, ktoré sú preukazom o pomocníckom zamestnaní na roveň postavené.

(2) Po vypočutí obchodnej a živnostenskej komory, ako aj sriadeného spoločenstveného sväzu, môže vládnym nariadením byť určené, že učňovskému alebo pomocníckemu zamestnaniu za rovné treba pokladať tiež zamestnanie v určitých podnikoch, vyňatých zo

živnostenského zákona a v ich pomocných ústavoch, okrem trestníc, donucovacích pravovieč a pracovieč v smysle zák. čl. XXI z roku 1913 pri takých práciach, ktoré o sebe sú predmetom remeselných živností a to vtedy, ak deje sa toto zamestnanie pri návode osôb, ktoré sú opatrené preukazom spôsobilosti pre príslušnú živnosť alebo ináč majú dosťatočné odborné vzdelanie. Predpisy o vydávaní potrebných vysvedčení budú vydané tiež vládnym nariadením.

§ 18.

(1) Aby v prípadoch hodných zvláštneho zreteľa bolo možno prejsť od jednej živnosti k inej príbuznej živnosti alebo provodzovať súčasne príbuzné živnosti, živnostenský úrad II. stolice sa zmocňuje, aby vypočujúc obchodnú a živnostenskú komoru, sriadený spoločenstevný sväz a príslušné spoločenstvá, k tomu cielu majetníkom živnosti provodzovaných po remeselnícky alebo takých concessovaných živnosti, ku ktorým sa žiada preukaz zvláštnej spôsobilosti (§ 37, odst. 1), odpúšťal predloženie preukazu spôsobilosti žiadaneho v § 15.

(2) Živnostenský úrad II. stolice sa tiež zmocňuje, aby, vypočujúc obchodnú a živnostenskú komoru a príslušné spoločenstvá, výnimečne odpúšťal predloženie preukazu o pomocníckom zamestnaní, počasne tovaryšského listu alebo učebného vysvedčenia a vysvedčenia o vykonanej tovaryšskej zkúške.

(3) Živnostenský úrad II. stolice, vypočujúc korporácie výšej zmienenej, môže tiež odpustiť predloženie preukazu o pomocníckom zamestnaní, ak je iným spôsobom nado všetkú pochybnosť dokázané, že žiadateľ bol po predpisanej dobe zamestnaný ako pomocník v príslušnej živnosti, v továreňskom podniku podobnom živnosti tej, alebo v továreňskej dielni rovného druhu, ako tátó živnosť.

(4) Živnostenský úrad druhej stolice môže v prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa odpustiť aj celý preukaz spôsobilosti.

(5) Pred týmto odostením nesmie s provodzovaním živnosti byť započaté.

(6) Osoby, ktoré chceú znova provodzovať živnosť, ktorú prv provodzovaly a ktorej sa potom vzdaly, sprostené sú opätného preukazu spôsobilosti.

§ 19.

(1) Ide-li o remeselnú živnosť, ktorú obecne ženy provodzujú, môže žena hlásiaca sa

o samostatné provodzovanie takejto živnosti podať preukaz spôsobilosti tiež spôsobom iným. Ako tento preukaz treba podať, ponecháva sa voľnému uváženiu živnostenského úradu, ktorý má prv vypočuť príslušné spoločenstvo.

(2) Po vypočutí obchodnej a živnostenskej komory, sriadeného spoločenstevného sväzu a príslušných spoločenstiev, označené budú vládnym nariadením živnosti, na ktoré ustanovenia predchádzajúceho odstavca sa vzťahujú.

(3) Ak ohlašujú ženy živnosť krajčírsku, obmedzenú na štátvo ženské a detské, musia zpravidla podať dôkaz o riadnom ukončení učebného programu [§ 15, odst. 2, lit. a), počasne odst. 3, lit. a)]. Vládnym nariadením môže byť vyslovené, že tento preukaz úplne alebo čiastočne sa nahraďuje vysvedčením o návštive určitých živnostenských učilišť vykonanej s prospechom, na ktorých živnosti krajčírskej prakticky sa vyučuje a v nej odborne sa vzdeláva.

(4) V prípadoch zreteľa hodných môže živnostenský úrad, vypočujúc príslušné spoločenstvo, nemajetným žiadateľkám, aby zaistieľil ich výživu, odpustiť tieto preukazy (preukaz o riadnom ukončení učebného programu, počasne preukaz školským vysvedčením). Preukazy tieto môžu odostené byť zvlášte takým krajčírkam, ktoré nemajú ani pomocníkov, ani učňov.

(5) Majiteľky ženskej a detskej krajčírskej živnosti, ktoré živnosť tú provodzovaly už pred počiatkom pôsobnosti tohto zákona a potom sa jej vzdaly, nie sú povinné, aby, ohlašujúc živnosť tú znova, dodatočne podávaly preukaz spôsobilosti, predpísaný v 3. odst.

§ 20.

(1) Ohlásili verejná obchodná spoločnosť remeselnú živnosť, musí podať aspoň jeden spoločník, ktorý podľa spoločenskej smluvy je oprávnený provodzovať obchody spoločnosti alebo ju zastupovať, preukaz spôsobilosti pre príslušnú živnosť, spoločnosť však i pri ďalšom provodzovaní remeselnnej živnosti vždy musí vyhovovať tejto podmienke aspoň napokol'ko sa týče jedného spoločníka, oprávneného k vedeniu obchodu. Spoločnosť je tiež povinná, aby živnostenskému úradu dala viedieť o každej zmene v osobe spoločenských spôsobilých živnosť provodzovať.

(2) Ak prestane jediný k provodzovaniu živnosti spôsobilý spoločník neočekávane byť

spoločníkom, úrad živnostenský povol' spoločnosť lehotu až do 6 mesiacov, aby menovala spoločníka, opatreného potrebným preukazom spôsobilosti, povereného vedením obchodu alebo zastupovaním spoločnosti.

(3) Predchádzajúce ustanovenia platia pri spoločnostiach komanditných o spoločníkoch ručiacich osobne.

§ 21.

(1) Prv nežli úrad živnostenský vyhotoví živnostenský list na remeselnú živnosť, pozve príslušné spoločenstvo, aby do troch týždňov u úradu nahliadlo v doklady, ktoré strana predložila na preukaz svojej spôsobilosti. Spoločenstvo má právo, aby v tej istej lehote podalo dobrozdanie o predloženom preukaze spôsobilosti.

(2) Preukazné listiny zsalšované, nepravé alebo ináč za neplatné uznané, nebudeťe strane vrátené.

d) Dotyčne koncessovaných živností.

§ 22.

Koncessované živnosti.

Za koncessované živnosti sa vyhlašujú:

- * 1. Všetky živnosti, ktoré mechanicky alebo chemicky rozmnožujú literárne a umelecké výrobky, alebo ktoré s týmito obchodom vedú (knihlačiarne, meditačiarne, ocelotlačiarne, drevotlačiarne, kameňotlačiarne a podobné živnosti, medzi tieto počítajúce šlapacie lisy, vyjmúc knihkupectvá, antikvariáty, obchody s vecmi umeleckými, obchody s húdobninami);
- * 2. požičiavárne takýchto vecí a čítárne;
- * 3. periodické dopravovanie osôb;
- * 4. živnosti tých, ktorí na verejných miestach prostriedky na dopravu osôb k potrebe jedného každého pohotove majú alebo k osobným službám na verejných miestach sa ponúkajú (ako poslovia, nosiči, cistici obuvi a podobné);
- * 5. živnosti tých, ktorí na neverejných miestach ponúkajú sa k osobným službám;
- * 6. živnosť stavitelská, živnosť murárskeho, kamenárskeho a tesárskeho majstra, ako aj živnosti tých, ktorí sú oprávnení k prevádzaniu menších murárskych, kamenárskych a tesárskych prác;
- * 7. komínarska živnosť;
- * 8. prietočnicka živnosť (čističia stokov);
- * 9. pohodnicka živnosť;
- * 10. výroba a predaj zbraní a-streliva;
- * 11. výroba a predaj ohňostrojních látok, ohňostrojních predmetov a všeljakých trhacích preparátov;
- * 12. vetešnicka živnosť (obchod so starinou);
- * 13. záloženská živnosť;
- * 14. výroba jedov a príprava látok a preparátov, ktoré sú určené, by ich užité bolo za lieky, ako aj predaj oboch vecí, nakoľko nie je výlučne vyladený lekárnikom; ďalej výroba a predaj strojených vód minerálnych;
- * 15. hostinské a výčapnícke živnosti (§§ 23 a 27), počítajúc k nej výčap a drobný predaj pálených liehových nápojov;
- * 16. živnostenská výroba a predaj strójného vína a polovína (pokiaľ táto výroba je prípustná);
- * 17. inštalovanie plynovodov a domových vodovodov;
- * 18. živnostenské vyrábanie a oprava parných kotlov;
- * 19. živnostenská výroba hracích karát;
- * 20. podkovárstvo (podkúvanie koní);
- * 21. živnostenské ničenie potkanov, myší, škodlivého hmyzu a pod. jedovatými prostriedkami;
- * 22. živnostenské prostredkovanie služieb a miest (§§ 30 až 34);
- * 23. provozovanie pohrebných podnikov (§ 35);
- * 24. po živnostensky provodzované závody na výrobu a rozvádzanie elektriky k osvetľovaniu, ku prevodu sily a k inému živnostenskému i domácomu používaniu;
- * 25. v pohraničných okresoch po živnostensky provodzovaný obchod s handrami;
- * 26. informačné kancelárie k podávaniu zpráv o úvěrnych pomeroch (firiem i neprotokolovaných živnostníkov a iných osôb) k obchodným účelom;
- * 27. živnosť zubných technikov;
- * 28. cestovné kancelárie;
- * 29. živnostenské stáčanie piva do lahví k účelom predaja lahvového piva;

- ✗ 30. telegrafné agentúry (telegrafné kancelárie, korešpondenčné kancelárie telegrafné);
- ✗ 31. súkromé detektívne podniky;
- 32. po živnostensky provodzovaný obchod s celuloidom, celuloidovým tovarom a s celuloidovými odpadkami;
- 33. živnostenská výroba zápalného tovaru;
- 34. a) živnostenské zpracovanie nasty, b) živnostenský odbyt petroleja dovozem v dopravných nádržkách a stáčaním z nich (tankový provod);
- 35. výroba sodovky;
- 36. vzduchoplavba;
- 37. živnosť tých, ktorí nabývajú pohľadávok z dopravných obchodov voči dráham a iným dopravným podnikom, a ich vo vlastnom mene a na vlastný účet uplatňujú.

§ 23.

Hostinská a výčapnícka živnosť.

(1) S hostinskou a výčapníckou živnosťou spojené sú tieto práva:

- a) ubytovať cudzincov;
- b) podávať pokrmy;
- c) výčap piva, vína a ovocného vína;
- d) výčap a drobný predaj pálených liehových nápojov;
- e) výčap strojeného vína a polovína;
- f) podávať kávu, čaj, čokoládu, iné teplé nápoje a občerstvenia;
- g) mať dovolené hry.

(2) Tieto práva môžu byť udelené buďto každé osobitne, alebo niekoľko z nich, alebo všetky dohromady, ale vždy musia byť v dovolení výslovne uvedené.

(3) Povolenie pod lit. d) a e) môže byť udelené len, pokiaľ tomu nezabráňujú iné predpisy či medzujúce alebo zakazujúce výčap týchto nápojov.

(4) Vládnym nariadením bude ustanovený rozsah oprávnenia k obchodu, výčapu a predaju v drobnom pálených liehových nápojov.

§ 24.

Koncessia výčapnícka oprávňuje podávať príslušné nápoje hosľom v miestnosti určenej k provodzovaniu živnosti alebo cez ulicu v nádobách nezatvorených, ako aj predávať ná-

poje tiež v zatvorených nádobách v množstve jakomkoľvek.

§ 25.

(1) Chce-li niekto dosiahnuť koncessie pre niektoré z oprávnení uvedených v § 23, vyžaduje sa krom všeobecnych podmienok k samostatnému provodzovaniu živnosti, aby žiadateľ bol spôsobilý a bezúhonný.

(2) Koncessia bud' každým spôsobom odpreť, ak svedčia proti žiadateľovi alebo proti členom rodiny žiadateľovej, ktorí žijú so žiadateľom v rodinnom sväzku, také skutky, ktoré oprávňujú k domnenke, že by živnosti bolo zneužívané k podpore zapovedanej hry, prechovávačstva, nemravnosti alebo opilstva.

(3) Pri udelení koncessie nech sa berie zreteľ na potrebu obyvateľstva, d'alej na to, či miestnosť, kde dotyčná živnosť má byť provodzovaná, je spôsobilá, na verejnú cestu, ulicu alebo na námestie, kde sa miestnosť nachádza a na to, môže-li sa na ňu snadno poličajne dohliadať.

(4) Živnostenský úrad prv, ako koncessiu udeli, nech do lehoty stanovenej úradom vypočuje obec, v ktorej má byť stanovisko podniku, a kde je štátny policajný úrad, nech vypočuje tiež tento. Krom toho má byť miestne príslušné spoločenstvo pred udelením koncessie upovedomiť o tom, že žiadosť bola podaná, a má sa vyzvať, aby v lehote najneskôr 14dennej podalo svoje dobrozdanie.

(5) Chce-li niekto sriadiť hotel k ubytovaniu cudzincov vo väčších mestách a kúpeľných mestach, netreba brať zreteľ na potrebu obyvateľstva, a ide-li o sriadenie hotelov v horských krajinách na podporu turistiky, môže sa krom toho podľa okolnosti upustiť tiež od požiadavku snadného policajného dozoru.

(6) Jestliže by napriek námietkam obce žiadana koncessia ku provodzovaniu niektorého oprávnenia vytýčeného v § 23 bola udelená, môže obec s odkladným účinkom odvolať sa na vyšší úrad do 15 dní po upovedomení, leda nejde-li o udelenie koncessie v takej miestnosti, v ktorej dosial bola provodzovaná.

(7) V tej istej lehote odvolacie právo prísluší s rovnakým účinkom aj spoločenstvu, podalo-li včas svoje dobrozdanie a bola-li koncessia udelená proti jeho navrhу, leda že by išlo o ďalšie udelenie zmienené v predchádzajúcom odstavci.

§ 26.

(1) Jedna a tá istá osoba v jednej a tej istej osade môže nadobudnúť, najať alebo ako ná-

§ 95.

(1) Predávať na týždenných trhoch v búdach a krámkoch iné veci ako tuč uvedené, je zpravidla dovolené len živnostníkom bydliacim v obci samej dotyčne tovaru ich živnosti, leda že by už v jednotlivých mestach boli pre patričný tovar dosiaľ priupustení tiež cudzí živnostníci a horskí výrobcovia.

(2) Ostatne v mestach, kde by potrebám nutnej spotreby usadili živnostníci nevyhovovali, môže živnostenský úrad II. stolice nariadiť, že pre príslušný tovar tiež cudzí živnostníci a horskí výrobcovia sú na týždenných trhoch priupustení.

(3) Nedotčené zostávajú práva podomových obchodníkov slovenských a podkarpaturských, ktorí podľa starého obyčaja a starých výsad mali dosiaľ právo predávať na týždenných trhoch. *farby i jazky*

(4) Vládnym nariadením bude stanovené, ktorí horskí výrobcovia a podomoví obchodníci požívajú výhod odstavca 1, 2 a 3.

§ 96.

Rovnoprávnosť návštěvníkov trhu.

(1) Všetci návštěvníci trhov majú pri provozovaní svojich tržných obchodov rovné práva.

(2) Zariadenie, že prvé hodiny trhu sú vyhradené drobným nákupníkom, je dopustené iba pri týždenných trhoch a dotyčne potravín, ak nasvedčujú tomu mestné obyčaje a potreby.

§ 97.

Tržné poplatky.

(1) Obce nesmú tržný obchod zaťažiť žiadnymi inými dávkami, leda takými, ktoré sú náhradou za prenechané miesto, za užívanie bûd a náradia a za iné výlohy spojené s konaním trhu.

(2) Tržné poplatky možno vyberať len s povolením živnostenského úradu II. stolice, ktorému tiež prísluší upravovať ich sadzby a schvaľovať tržný poriadok.

§ 98.

Tržné poriadky.

V medziach ustanovení shora uvedených každá obec, v ktorej sa konajú trhy, ustanoviť má so schválením živnostenského úradu

II. stolice podľa miestnych potrieb tržný poriadok, ktorý má tiež obsahovať sadzbu tržných poplatkov, pri čom nech sa tiež ustanovi, pokiaľ sa dopúšťa výčap nápojov a podávanie jedál na trhovištiach.

§ 99.

Udeľovanie práva k trhom.

Živnostenské úrady II. stolice udeľujú obciam právo konať trhy a rozhodujú o prekladaní trhov. Udeleňé už oprávnenia k odbyvaniu trhov môžu složené byť jedine so súhlasom úradu, ktorý udelil oprávnenie a ktorý má vopred vypočuť spoločenstvá, sriadené pre živnosti toho ktorého miesta.

HLAVA VI.

Živnostenské pomocníctvo.

Všeobecné ustanovenia.

§ 100.

(1) Ujednanie pomerov medzi samostatnými živnostníkmi a ich pomocnými pracovníkmi je v medziach stanovených zákonami predmetom voľnej úmluvy.

(2) Jestliči nie je úmluva, rozhodujú predovšetkým zvláštne predpisy pre to vydané, ináč platí zákon zo dňa 13. júla 1922, čís. 244 Sb. z. a n.

§ 101.

Pomocní pracovníci.

(1) Pomocními pracovníkmi rozumejú sa v tomto zákone všetky pracovné osoby, ktoré v živnostenských podnikoch sú v pravidelnom zamestnaní bez rozdielu veku a pohlavia, a to:

a) pomocníci (obchodní pomocníci, tovaryšia, sklepničia, kočišia pri dopravných živnostiach a pod.),

b) továreňskí robotníci,

c) učňovia,

d) tie pracovné osoby, ktorých používa sa k podriadeným pomocným službám pri živnosti (avšak ktoré nepatria medzi osoby označené v § 251, lit. d.).

(2) K pomocným pracovníkom náležia tiež pracovné osoby, ktoré sú pravidelne zamestnané pri takých živnostenských podnikoch, ktoré fyzické alebo právne osoby v § 251 uvedené provozujú vedomia svojich zamestnaní alebo podnikov nepodrobenej živnostenskému zákonu.

(3) Osoby, ktoré pre vyššie slúžobné výkony obyčajne s ročným alebo mesačným služobným sú ustanovené, ako: dieľovedúci, mechanikovia, faktori, účtovníci, pokladníci, výpravčí, kresliči, chemikovia a pod., nepatria medzi pomocných pracovníkov.

§ 102.

Pečlivosť o pomocných pracovníkov.

(1) Každý majiteľ živnosti je povinný na svoje útraty učiniť všetky zdravotné opatrenia a sriadiť a udržovať všetky inakšie zariadenia, obzvlášť pri pracovných miestnostiach, strojoch a pracovnom náčiní, ktorých pri provodzovaní jeho živnosti vzhľadom na jej povahu alebo spôsob provodzovacej miestnosti je treba na ochranu života a zdravia pomocných pracovníkov.

(2) Preto má majiteľ živnosti o to pečovať, aby stroje, závodné zariadenia a ich časti tak boli ohradené alebo takými ochrannými prostriedkami opatrené, aby robotníci, konajúc obozretne svoju prácu, nemohli snadno byť ohrození.

(3) K povinnostiam majiteľa živnosti patrí tiež postarať sa o to, aby pracovné miestnosti po celý pracovný čas podľa pomerov živnosti udržované boli čo možná svetlé, čisté a prachu prosté, aby pracovné miestnosti, pracovné dielne a pracovné miesta, ak je toho treba, boli dostatočne umele osvetlené, ďalej aby objnova vzduchu bola vždy prímeraná počtu robotníkov a osvetľovacím zariadeniam, ako aj pôsobivá proti nepriaznivým účinkom škodlivých výparov a aby vôbec provodzovanie a výroba zariadené boli spôsobom, ktorým by sa zdravie pomocných pracovníkov čo možná šetrilo.

(4) Majitelia živnosti, ktorí dávajú svojim pomocným pracovníkom byt, majú tiež o to pečovať, aby boli tomuto účelu len také miestnosti venované, používanie ktorých neohrozenie telesnej bezpečnosti, zdravia alebo mravnosti pomocných pracovníkov a pri ktorých bolo by zaistené náležité množstvo pitnej a užitkovej vody.

(5) Majitelia živností sú napokon povinní, aby pri zamestnávaní pomocných pracovníkov až do dokonaného 18. roku a žien a dievčiat vôbec mali taký zreteľ na mravnosť, ktorého vyžaduje vek alebo pohlavie.

(6) Po vypočutí obchodných a živnostenských komôr môžu vládnym nariadením byť

vydané všeobecné predpisy na ochranu zdravia pomocných robotníkov, ako aj zvláštne predpisy tohto spôsobu o jednotlivých druhoch živnosti, živnostenských úkonoch a postupe. Pokial' ide menovite o určité, pre zdravie nebezpečné živnosti alebo živnostenské úkony, môžu v týchto predpisoch majitelia živnosti tiež vôbec byť zaviazaní, aby pomocných robotníkov dali podrobnič občasnej lekárskej prehliadke.

(7) Tieto predpisy vzťahujú sa na dosavadne už schválené závody iba naďal'ko, nakoľko tým podmienené zmeny závodu môžu byť prevedené bez ujmy práv nadobudnutých schválením (konsenzom), leda že by išlo o odstránenie závad zrejmé ohrozených život alebo zdravia pomocných pracovníkov, alebo že by požadované veci mohly byť prevedené bez nepomerneho nákladu a bez väčšej poruchy provodzovania. Toto ohmedzenie platí tiež pre dosavadne závody, pokial' vzhľadom na ich stanovisko na základe § 13 alebo § 37 po stránke bezpečnostnej, mravnostnej, zdravotnej, požiarovej alebo dopravnej polície boli dané určité predpisy.

(8) Majiteľom živnosti nech sa dá určiť lehota, aby previedli úradné nariadenia, ktoré budú na základe odstavcov 1—6 vydané.

(9) V predpisoch vydaných vo smysle odstavcov 6 a 7 môžu byť uložené zamestnancom určité pravidlá, ako sa majú chovať na ochranu svojej telesnej bezpečnosti a zdravia. Činy proti takým predpisom alebo proti niektorým z nich budú potrestané podľa ustanovení hlavy X. na peniazoch až do 10 Kč, v prípade nedobytnosti uzamčením najvyššou výmerou 24 hodín.

(10) Po vypočutí obchodných a živnostenských komôr môžu vládnym nariadením označené byť stroje, určené pre živnostenské účele, ktoré budúto vôbec, buďto s výnimkou zovrubejšie ustanovenou smejú do tuzemského obchodu uvádzané byť jedine s primeranými ochrannými úpravami.

§ 103.

Učňovské školy.

(1) Majitelia živností bez ujmy povinnosťim zvlášť uložených dotyčne učňov, sú povinní, aby pomocniskom až do dokonaného 18. roku ich veku k návštave sriadených obecných učňovských škôl (počasne prípravných naukobehov) ako aj odborných pokračovacích škôl poskytovali potrebného času, určeného stanovami a učebnou osnovou patričnej školy

(2) Pokiaľ pre ženských pomocníkov nie sú učňovské školy, ustanovenia predošlého odstavca platia tiež dotyčne sriadených snáď škôl pre ženské ručné práce a gazdinských škôl.

§ 104.

(1) V obci, kde je po tri roky priemerne aspoň tridsať učňov, a pre týchto učňov zvláštnej školy niel, sriadi sa pre ich vyučovanie učňovská škola.

(2) Učňovská škola sa sriadi tiež vtedy, ak je uvedený počet učňov vo dvoch alebo viac obciach, z ktorých môžu učni do jednej školy dochádzať.

(3) Sriadenie školy stane sa schválením organizačného štatútu, ktorý predloží s návrhom na sriadenie dotyčnej školy spoločným podaním príslušná obec, po prípade obce, občianská a živnostenská komora a priemyslové spoločenstvo alebo spoločenstvá. K tomuto návrhu musí byť ďalej pripojené prehlásenie navrhovateľov, že budú na vydržovanie školy prispievať a že aspoň jeden z nich sa zaväzuje uhradiť prípadný schodok školy.

(4) Organizačný štatút schvaľuje župná školská rada, do ustanovenia župných školských rád ministerstvo školstva a národnej osvety.

§ 105.

K vyučovaniu učňov treba upotrebíť miestnosti, učebných pomôcok a učiteľov občianskych a obecných (ľudových) škôl.

§ 106.

Učenec je povinný dotiaľ chodiť do takejto školy, dokiaľ nedosiahol jej učebného cieľu a dokiaľ trvá jeho učebná doba u majiteľa živnosti.

§ 107.

(1) Normálny učebný plán ustanovi minister školstva a národnej osvety, pokiaľ sa týka trvania doby vyučovacej v dohode s ministrom priemyslu, obchodu a živnosti.

(2) Pokiaľ sa jednotlivé vyznania postarajú o vyučovanie učňov v náboženstve, môže sa jedna hodina v týždni tomuto vyučovaniu venovať.

§ 108.

Hlavné prázdniny sa tak ustanovia, aby do nich spadaly prázdniny škôl občianskych a obecných (ľudových).

§ 109.

Odhýlky od normálneho učebného plánu vzhľadom na jednotlivé priemyslové odvetvia určí minister školstva a národnej osvety, pokiaľ sa týka trvania doby vyučovacej v dohode s ministrom priemyslu, obchodu a živnosti.

§ 110.

Než bude upravený dozor nad učňovskými školami (pokračovacím školstvom živnostenským) podľa zákona zo dňa 9. apríla 1920, čís. 292 Sb. z. a n., ktorým sa upravuje správa školstva, upraví tento dozor ministerstvo školstva a národnej osvety, ktorému prísluší najvyššia správa a dozor nad celým školstvom odbornými, počítajúc v to učňovské školy (pokračovacie školstvo živnostenské), vynímajúc školstvo, ktoré podlieha ministerstvu zemedelstva.

§ 111.

Minister školstva a národnej osvety môže na vydržovanie učňovských škôl poskytnúť príspevok podľa zásad, o ktorých sa dohodne s ministrom financií.

§ 112.

Povinnosti pomocných pracovníkov.

Pomocní pracovníci sú povinní voči majiteľovi živnosti zrýchovať účtu, slušne sa chovali, smluvnenú pracovnú dobu dodržiavať, živnostenské práce im sverené dľa najlepších sú výkonávať, o pomeroch živnosti mlčanie zachovávať, s ostatnými pomocnými pracovníkmi a domácimi ľuďmi sa snašať, a s učňami, ktorí pracujú pod dozorom pomocných pracovníkov, dobre nakladať. Domáce práce, napokolko ncpatria k živnosti, pomocní pracovníci nie sú povinní konať, leda že by ináč bolo ujednané.

§ 113.

Mzda. Výpoved'.

(1) Ak nie je o čase, kedy mzda má byť pomocnému pracovníkovi platená, a o výpovednej lehote nič iného ujednané, predpokladá sa, že smluvnená bola týždenňá výplata mzdy a 14denná výpovedná lehota. Avšak pomocní pracovníci, ktorí dľa kusu sa platia alebo v akorde pracujú, sú oprávnení vystúpiť teprve vtedy, keď prevzatú prácu riadne ukončili.

(2) Pre obchodných pomocníkov platí, ak nie je smluvne inac ujednané, výpovedná lehota 6 týždňov.

(3) U živnostenských a obchodných pomocníkov, ktorým sverené sú dôležitejšie výkony, menovite u účtovníkov, pokladníkov, obchodvedúcich, cestujúcich, skladníkov a pod. vo veľkých podnikoch alebo továrnach a v obchodných živnostiach je výpovedná lehota trojnásťná.

§ 114.

Vyplácanie mzdy.

(1) Majitelia živnosti sú povinní vyplácať mzdu pomocných pracovníkov v hotových peniazoch.

(2) Avšak môžu opatrovať robotníkom dla predochozieho ujednania byt, kurivo, užívanie pozemkov, lieky a lekársku pomoc, ako aj nástrue a látku k výrobkom, ktoré od nich majú byť zhotovené, ďalej ujednať sa môže medzi majiteľom živnosti a pomocným pracovníkom vydávanie potravín alebo pravidelnej stravy na účet mzdy, nakoľko sa to deje za cenu, ktorá nepresahuje opatrovacie výlohy.

(3) Naproti tomu nesmie sa ujednať, že pomocný pracovník predmety svojej potreby odoberať musia z istých predajň.

(4) Majitelia živnosti nesmú robotníkom úverom na účet mzdy dávať iných predmetov alebo tovarov než výšoznačené a obzvlášť nilehových nápojov.

(5) Vyplácať mzdu v hostincoch a výčapoch je zakázané.

§ 115.

Predpisy § 114 vzťahujú sa tiež na tých pomocných pracovníkov, ktorí mimo dielne pre majiteľa živnosti zhotovujú alebo mu predávajú celotovary alebo polotovary potrebné k jeho živnostenskej výrobe, neprovodzujúc živnosti odpredajom tohto tovaru na spotrebiteľov.

§ 116.

Predpisy dané v §§ 114 a 115 o majiteľoch živnosti vzťahujú sa tiež na členov rodiny, pomocníkov, sriadcov, jednatelov, dozorcov a faktorov majiteľov živnosti, ako aj na iných živnostníkov, v závode ktorých niektorá z osôb tu menovaných priamo či nepriamo je zúčasnená.

§ 117.

Úplná neplatnosť smlúv.

Ustanovenia smlúv a úmluv, ktoré odporujú predpisom §§ 114, 115 a 116, sú úplne neplatné.

§ 118.

O následkoch, keď pomocným pracovníkom neplatia sa mzdy v hotovosti.

Pomocní pracovníci, pohľadávky ktorých proti predpisom §§ 114, 115 a 116 boli zaplatené inac ako výplatou v hotovosti, môžu kedykoľvek žiadať, aby ich pohľadávky zaplatené boli hotovými peniazmi, a nemôže im činená byť námietka z toho, čo iný na miesto platu dané bolo. Pokiaľ príjemca má vec danú miesto platu, alebo pokiaľ z nej javí sa ešte byť obohateným, pripadne táto vec alebo jej hodnota, jestliže v pracovnom poriadku (§ 128) peňažitá poľčuta od robotníkov platená, je určená nemocenskej pokladni príslušného továrenského alebo živnostenského podniku, tejto pokladni, a ak patrí majiteľ živnosti k niektorému spoločenstvu, okresnej nemocenskej pokladni.

§ 119.

Nežalovateľnosť pohľadávok za tovar daný na úver.

(1) Pohľadávky za veci alebo tovar, ktoré proti zákazu obsaženému v §§ 114, 115 a 116 pomocným pracovníkom na úver boli dané, nemôžu byť od majiteľov živnosti alebo osôb im na roveň postavených ani zažalované, ani zaúčtovaním alebo iným spôsobom uplatňované, bez rozdielu, či medzi účastníkmi priamo povstaly alebo nepriamo boli nadobudnuté.

(2) Pohľadávky takéto pripadnú naproti tomu ústavom uvedeným v § 118 pre ich zákonité úcele.

§ 120.

O zrušení pracovného pomeru.

Pomocný pracovník môže bez výpovedi hned byť prepustený v týchto prípadoch:

a) Keď uzavierajúc pracovnú smluvu, oklamal majiteľa živnosti, predložiac nepravé alebo zfaľšované pracovné preukazy alebo vysvedčenia, alebo ho v omyl uviedol o inom dosavádom pracovnom pomeri, ktorým pomocný pracovník súčasne je viazaný;

b) keď sa ukáže, že je neschopný k ujednanej práci;

c) ak stane sa opilcom a opäťovne márne bol napomínaný;

d) keď dopustí sa krádeži, sprenevery alebo iného trestného skutku, ktorý ho činí nehodným dôvery majiteľa živnosti;

e) keď vyzradí obchodné alebo výrobné tajomstvo alebo bez svolenia majiteľa živnosti provodzuje vedľajšie zamestnanie, ktoré je na újmu jeho službám pri živnosti;

f) keď prácu neoprávnene zanechal alebo trvale svojich povinností zanedbával alebo ostatných pomocných pracovníkov alebo domáci ľud snaží sa sviesť k neposlušnosti, ku zprotiveniu sa proti majiteľovi živnosti, k nepriazdnemu životu alebo k nemravným, nezákoným skutkom;

g) keď dopustí sa hrubej urážky na cti, telesného poškodenia alebo nebezpečného vyhrožovania proti majiteľovi živnosti alebo proti jeho domácim ľuďom alebo proti ostatným pomocným pracovníkom, alebo napriek predbežnej výstrale neopatrne zachádza s ohňom a svetlom.

§ 121.

Pomocník môže prácu opustiť bez výpovedi:

a) keď nemôže v práci pokračovať bez patnej škody pre svoje zdravie;

b) keď majiteľ živnosti alebo jeho príslušníci dopustia sa skutkom zlého nakladania, nebezpečného vyhrožovania alebo hrubej urážky na cti proti nemu alebo jeho príslušníkom;

c) keď majiteľ živnosti alebo jeho príslušníci snažia sa sviesť pomocného pracovníka alebo jeho príslušníkov k nemravným alebo nezákoným skutkom;

d) keď majiteľ živnosti mu nepríslušne zadržuje umluvenú mzdu alebo ruší iné podstatné podmienky smluvy;

e) keď majiteľ živnosti nemôže alebo zdráha sa poskytnúť pomocnému pracovníkovi zárobok.

§ 122.

(1) Jestli zanikne živnosť alebo zomrie pomocný pracovník, zanikne pracovný pomer sám sebou.

(2) Avšak jestli bude prepustený predčasne pomocný pracovník, či už následkom dobrovoľného zanechania živnosti alebo následkom viny majiteľa živnosti alebo náhodon, ktorá

tohto bola stihla, má pomocný pracovník právo žiadať náhradu za ušľú mu výpovednú lehotu.

§ 123.

Prepustili majiteľ živnosti pomocného pracovníka pred časom bez dôvodu uznaného zákonom (§§ 120 a 142), alebo ak dá vlastnom vinou jemu príčinu ku predčasnému zrušeniu pracovného pomeru (§ 121), je povinný pomocnému pracovníkovi nahradiť mzdu a iné ujednané odplaty za celú výpovednú lehotu, prípadne za zbývajúcu ešte časť tejto lehoty.

§ 124.

Predčasné vystúpenie.

Ak preruší robotník bez zákonného dôvodu predčasne pracovný pomer, je zamestnávateľ oprávnený, žiadať na ňom náhradu spôsobenej škody, ktorá však nesmie v žiadnom prípade zamestnanca ohrozíť na jeho existenciu.

§ 125.

(1) Zamestnávateľ, ktorý príjme robotníka do práce vzdor tomu, že mu bolo známe, keď ho prijímal, že tento robotník bez zákonného dôvodu preruší posledný svoj pracovný pomer, ruší solidárne so zamestnancom drievejšiemu zamestnávateľovi za škodu.

(2) To isté platí o zamestnávateľovi, ktorý sviedol robotníka k takémuto jednaniu.

§ 126.

Spory z pracovného, učebného a mzdrového pomeru.

Spory medzi živnostníkmi a pomocnými pracovníkmi (§ 101), vzniklé z pracovného, učebného a mzdrového pomeru, vybavujé riadny súd, nepodrobia-li sa obidve strany rozhodčiemu výboru, sriadenému podľa § 208.

§ 127.

Soznamy robotníkov.

(1) V každom živnostenskom podniku zamestnávateľ je povinný viesť soznam o všetkých robotníkoch po spôsobe knihy, do ktorej treba získať meno a priezvisko každého jednotlivého robotníka, jeho vek, domovskú obec, spôsob zamestnania, deň vstúpenia a vystúpenia z pracovného pomeru a príslušnosť k nemocenskej pokladni. Tento soznam musí zamestnávateľ oprávneným úradným osobám na ich žiadosť predložiť.

(2) Povinnosťou zamestnávateľa je žiadať od zamestnanca, aby mu predložil k nahliadnutiu preukazy, potrebné k zisteniu osobných údajov.

(3) Predchodzie ustanovenia nemenia nič na predpisoch o policajnom hlásení.

§ 128.

Pracovný poriadok.

(1) V továrnach a v takých živnostenských podnikoch, v ktorých vyše 20 pomocných pracovníkov vo spoločných miestnostiach, pri podnikoch stavebných ten istý počet na jednej stavbe je zamestnaný, musí v týchto miestnostiach vyvesený byť pracovný poriadok, podpísaný majiteľom živnosti; tento poriadok bud' všetkým pomocným pracovníkom pri vstúpení oznamený a bud' te v ňom s doložením času, kedy počnú pôsobiť, vytýčené menovite tieto ustanovenia:

- a) rozličné kategórie robotníkov, ako aj spôsob zamestnania ženských osôb a mladistvých pomocných pracovníkov;
- b) spôsob, ako mladistvým pracovníkom dostáva sa predpísaného školského vyučovania;
- c) pracovné dni, začiatok a koniec pracovného času a prestávky v práci;
- d) doba súčtovania a výplaty mzdy;
- e) moc a povinnosti dozorných osôb;
- f) opatrenie robotníkov pre prípad nemoci alebo úrazu;
- g) konvenčionálne pokuty za prestúpenia pracovného poriadku a k čomu sa ich používajú, d'alej akékoľvek iné srážky so mzdy.
- h) výpovedné lehoty a prípady, kedy pracovný pomer hned' byť prerušený.

(2) Pracovný poriadok najpozdejšie osem dní, nežli vyvesí sa v dielňach, predložený bud' vo dvoch rovnako znejúcich exemplároch živnostenskému úradu, ktorý, nezistí-li v pracovnom poriadku nič protizákonného, jeden exemplár svojim vízumom opatrí a majiteľovi živnosti vráti.

§ 129.

Konvenčionálne peňažité pokuty.

Konvenčionálne peňažité pokuty, ktoré uložené boli pomocným pracovníkom pri preštupkoch pracovného poriadku, a k čomu sa ich použilo, zapísali treba do soznamu, do

ktorého úrad a pomocní pracovníci môžu nahliadnuť a ktorý predložený byť má živnostenskému úradu, keď niektorý pomocný pracovník pokladá sa byť ukrátený vybraním alebo vynaložením konvenčionálnej peňažnej pokuty.

§ 130.

Námestníci majiteľov živnosti.

Čo v tomto oddiele rečené je o majiteľoch živnosti ako zamestnávateľoch alebo zamestnávateľoch učňov, platí rovnako o ich námestníkoch, nakoľko jednotlivé predpisy dľa veci samej nevzťahujú sa výhradne na osobu majiteľa živnosti.

§ 131.

Ochrana mladistvých pomocných pracovníkov a šestinedielok.

(1) Mladistvými pomocnými pracovníkmi rozumejú sa v tomto zákone pomocní pracovníci až do dokonaného 18. roku.

(2) Majitelia živnosti, ktorí zamestnávajú mladistvých pomocných pracovníkov, sú povinní viesť o nich soznam, ktorý obsahoval má meno, vek, bydlisko týchto mladistvých pomocných pracovníkov a mená, ako aj bydliská ich rodičov, prípadne poručníkov, d'alej kedy vstúpili a vystúpili.

(3) Tento soznam bud' predložený živnostenskému úradu, keď o to žiada.

(4) Šestinedielky smú byť v živnosti pravidelne zamestnané až za šesť týždňov po ich sláhnutí.

§ 132.

Zvláštne predpisy o pomocných pracovníkoch.

Irávne predpisy o osmihodinovej pracovnej dobe, o práci detí a o závodných výboroch zoštávajú týmto zákonom nedotknuté.

§ 133.

Pomocné osoby ku pecké.

Na obchodných pomocníkoch a obchodných učňov vzťahujú sa predpisy hlavy tejto lej potiaľ, pokial' nie je ináč nariadené v obchodnom zákone.

§ 134.

O učňoch.

Za učňa pokladá sa, kto u majiteľa živnosti vstúpi do zamestnania, aby živnosti prakticky

sa naučil, bez rozdielu, či učebné bolo ujednané a či nie, a či za prácu platí sa mzda alebo nie.

§ 135.

Kto môže mať učňa.

(1) Učňa smejú mať iba takí majitelia živností, ktorí sami alebo ich námestníci majú potrebné odborné vedomosti, aby mohli vysvietať predpisom § 140 o živnostenskom vzdelaní učňov a ktorí podľa zariadenia a provodzovacieho spôsobu svojej živnosti sú vskutku v stave to vykonávať.

(2) Majitelia živností, ktorí boli odsúdení pre zločin vôbec alebo pre prečin, spáchaný zo ziskuchtivosti, alebo proti verejnej mravnosti čeliaci, alebo pre takýto prestupok, nesmú učňov ani prijímať, ani prijatých ďalej podriadať.

(3) Majiteľom živností, ktorí dopustili sa hrubého porušenia svojich povinností voči svereným im učňom alebo proti ktorým svedčia skutky, ktoré ich po stránke mravnej činu nespôsobilími, aby mali učňov, môže živnostenský úrad bez ohľadu na iný trest, ktorému prepadajú podľa živnostenského zákona alebo podľa platných trestných predpisov, na vždy alebo na určitý čas odňať právo mať učňa.

(4) Obzvlášte však môže právo mať učňa odňaté byť majstrovi (zamestnávateľovi učňov) na vždy alebo na určitý čas, ukáže-li sa z výsledku učňovskej zkúšky, že majster (zamestnávateľ učňov) nesie vinu na nedostatočnom úspechu učňovom.

(5) Právo mať učňa bude odňaté po vypočítí spoločenstva, ku ktorému majster (zamestnávateľ učňov) náleží.

(6) Majiteľom živností, ktorí zamestnávajú učňov, živnostenský úrad na návrh príslušného spoločenstva alebo živnostenského inšpektora môže zakázať, aby zároveň mali mladistvých pomocníkov; ak sú zamestnávaní mladistvých pomocníkov obchádzané predpisy, dané dôtyčne učňov.

(7) V prípadoch, v ktorých netreba obávať sa škody alebo zneužitia, môže živnostenský úrad výnimečne dovoliť majiteľom živnosti, menovaným v odstavci 2, aby učňov prijímalí.

(8) Predpisy o tom, kedy nastáva trestným poradom odňatie práva mať učňa, obsahuje § 229.

§ 136.

Učebná doba.

(1) Učebná doba, pokial' sa jej netýkajú zvláštne ustanovenia (§§ 15 a 160, odst. 3 lit. b) alebo predpisy (na základe § 37, odst. 1 a 3 vládnym nariadením dané), pri živnostach neprovodzovaných po továrnicky nesmie trvať menej ako dva a nie viac ako štyri roky, pri továrnických živnostach však nesmie trvať menej ako dva roky a nie viac ako tri roky. V týchto časových medziach budú učebná doba určená stanoveniami spoločenstva (§ 160, odst. 3 lit. b), a § 195, odst. 1 lit. f), pokial' sa týče učebnou smluvou.

(2) Pre jednotlivé slobodné živnosti neprovodzované po továrnicky môže po vypočítí obchodnej a živnostenskej komory, vládnym nariadením byť dovolené, aby učebná doba snížená bola na rok.

(3) Jestliže učenec, ktorý si odbyl časť učebnej doby u niektorého zamestnávateľa, preštúpi riadnym spôsobom k inému zamestnávateľovi, nech sa táto časť učebnej doby vypočítá do celej doby učebnej.

§ 137.

O prijímaní učňov.

(1) Učňovia nech sa prijímajú na základe zvláštnej smluvy, ktorá sa má do štyroch týždňov od počiatku učebného pomeru písomne ujednať. Jeden stejnopsis smluvy má hned, akonáhle bola uzavretá, predstavenstvu spoločenstva alebo ak nepatrí zamestnávateľ učňa k žiadnemu spoločenstvu, živnostenskému úradu byť zaslaný a v zápisnej knihe k tomu určenej zaznamenaný.

(2) Učebná smluva je prostá kolkov a popiatkov.

(3) Smluva táto musí obsahovať:

a) Meno zamestnávateľa, živnosti, ktorú provodzuje, a miesto, kde sa zdržuje.

b) Meno a priezvisko, vek a bydlisko učňa.

c) Ak ide o učňa nezletilého, meno, zamestnanie a bydlisko jeho rodičov, jeho poručníka alebo iného zákonného zástupcu.

d) Dátum smluvy a ako dlho smluvený pomer trvať má.

e) Ustanovenie, že zvlášte — bez újmy ostatných zákonnych záväzkov, ktoré oba kontrahenti majú — majiteľ živnosti sa zaväzuje vyučovať alebo spôsobilým k tomu námeskom vyučovať nechať učňa zručno-

stiam živnosti, ktorým sa má učený vyučiť, a že učený má pridržiavaný byť k pilnému zamestnávaniu sa v tejto živnosti.

f) Prijímacie podmienky dotyčne učebného alebo prípadnej rízdy, stravovania, bytu, šatenia, doby, ako dlho včenie má trvať, ohľadom zkúšolnej taxy a ohľadom spoločenstevného poplatku za prípoved' a za vyučenú.

(4) Majitelia živností, ktorí prijímajú učňov nedržia sa týchto predpisov, dopustia sa prestupku proti živnostenskému zákonom.

§ 138.

Zkúšna doba.

(1) Ak nebola pri prijatí učená ujednaná dlhšia doba zkúšna, môže učebný pomer za prvé štyri týždne od počiatku doby učebnej byť zrušený jednostranným ústupom každej z oboch strán.

(2) Zkúšna doba nesmie trvať vyše troch mesiacov a počíta sa v učebnú dobu.

§ 139.

Povinnosti učňov.

(1) Učený povinný je voči zamestnávateľovi poslušnosťou, vernosťou a mlčalivosťou, pilnosťou a slušným chovaním a musí sa podľa jeho poukazu zamestnávať v živnosti.

(2) Nezletilý učený podrobnený je otcovskej kázni zamestnávateľa, ktorého ochranu a pečlivosti požíva.

(3) Učňovia, pekiať si ešte neodbyli s prospechom učňovskej školy alebo iného vyučovania aspoň rovnocenného, sú povinní až do úplného dosaženia vyučovacieho cieľu navštievoať pravidelne učňovskú školu (alebo prípravné kurzy), ako aj odborné pokračovacie školy, tak, ako to príslušná učebná osnova predpisuje.

(4) Minister školstva a národnej osvetvy v dohode s ministrom priemyslu, obchodu a živnosti rozhoduje o rovnocennosti vyučovania.

(5) Učenom, ktorí vlastnou vinou nedosiahnu dostatočného prospechu z vyučovania alebo ktorí sú disciplinárne na čas vylúčení zo školského vyučovania, môže na základe oznámenia príslušného dozorčieho školského orgána živnostenským úradom byť predĺžená pravidelná učebná doba, vymeraná stanovami alebo smluvou.

(6) Učebná doba bud' predĺžená tiež, ak neobstál učený pred ukončením učebnej doby pri predpísanej učňovskej (tovaryšskej) zkúške.

(7) Učebná doba, predĺžená podľa predchodiacch ustanovení, nesmie však nikdy predĺžená byť na dobu dlhšiu ako polročnú.

§ 140.

Povinnosti zamestnávateľa učňov.

(1) Zamestnávateľ pečuj o živnostenské vzdelanie učená a neodnímaj mu potrebného k tomu času a príležitosti zamestnávaním vo službách inakších. (§ 112.)

(2) Jemu, potažme jeho námestníkovi prísluší dozerať na mravy a na chovanie nezletilého učená v dielni i mimo nej; má ho pridržiavať k pracovitosti a k dobrým mravom; má tiež zdržať sa každého zlého nakladania s učenom, chrániť ho proti takému nakladaniu so strany ostatných robotníkov a domácich ľudí a pečovať o to, aby učenovi neboli uklápané práce, ako doprava bremien atď., takým spôsobom a po takú dobu, že by neboli primarané jeho fyzickým silám.

(3) Zamestnávateľ učňov alebo jeho námestník je d'alej povinný, aby učenom, ktorí ešte nedokončili s prospechom učňovskú školu alebo iné vyučovanie aspoň rovnocenné, dopriaval až do úplného dosaženia vyučovacieho cieľu potrebného času k návštive ústavov zmienených v § 139, odst. 3, aby ich k návštive týchto škôl pridržiaval a prihlašovaním a odhlašovaním učňov správe školskej umožňoval dohľad na pravidelnú návštenu školy.

(4) Ked' nezletilý učený onemocnie alebo ked' uteče, tiež v iných dôležitých prípadoch zamestnávateľ má o tom ihneď dať zprávu rodičom, poručníkom alebo iným jeho príbuzným ako aj spoločenstvu.

(5) Spôsobiťi zamestnávateľ svoju vinou, že v učenovej prípovedi alebo jeho vyučenej nastal priečah o viac ako 14 dní, dopustí sa prestupku živnostenského zákona.

§ 141.

Ako sa určuje početný pomer učňov.

Ak pre jednotlivé živnosti nie je určené stanovami spoločenstva, aký má byť pomer počtu učňov k počtu pomocníkov, môže po vyročení obchodnej a živnostenskej komory

tento početný pomer určený byť vládnym nariadením. Toto sa môže stať vôbec alebo pre určité okresy.

§ 142.

Predčasné zrušenie učebného pomeru.

Učebný pomer pred uplynutím ujednanej doby môže byť zrušený hneď v týchto prípadoch:

1. So strany zamestnávateľa učňa:

a) keď na isto sa ukáže, že učený nie je schopný naučiť sa živnosti;

b) keď učený dopustí sa niektorého zo skutkov, ktoré v § 120, pod lit. d), e), f), g), o pomocných pracovníkoch sú uvedené;

c) keď učený výše troch mesiacov nemôže pracovať;

2. So strany učňovej alebo jeho zákonných zástupcov:

a) keď učený bez škody pre svoje zdravie nemôže sotvať v učebnom pomere;

b) keď zamestnávateľ hrubo zanedbá a svojich povinností, keď učená snaží sa sviesť k nemravným alebo protizákoným činom alebo práva otcovskej kázne zneužíva, alebo zanedbá chrániť učená pred zlým nakladaním so stranou ostatných pracovníkov alebo domácej ľudí;

c) keď zamestnávateľ viac ako jeden mesiac je väznený alebo i po kratší čas, keď nie je postarané o výživu učňovu;

d) keď zamestnávateľovi trestným usnesením živnosť na čas sa zastaví;

e) keď zamestnávateľ so svojim živnostenským podnikom presídlí sa do inej obce; avšak zrušenie pomeru stať sa musí najdlhšie do dvoch mesiacov po presídlení.

§ 143.

Výpoved'

(1) Štvrťdennou výpovedou môže byť učebný pomer zrušený so strany učňovej, keď prehlásením daným od učená alebo od jeho zákonných zástupcov sa preukáže, že učený zmení svoje povolanie alebo že prejde k živnosti podstatne rozdielnej alebo keď jeho rodičia pre zmenené svoje pomery potrebujú ho k svojmu ošetrovaniu alebo k vedeniu svojho gazdovstva alebo svojej živnosti.

(2) Do roka po zrušení učebného pomeru takýto učený bez svolenia drievejšieho zamest-

návateľa nemá byť zamestnaný v tej istej živnosti alebo v továreňskej výrobe, podobnej tejto živnosti.

(3) Nechce-li dať zamestnávateľ svojho svolenia, môže učený alebo jeho zákonný zástupca dovoliť sa výroku inštancie, ktorá zákonom je povolaná vybavovať spory z pomeru pracovného, učebného a mzdrového (§ 126); inštancia táto v prípadoch zreteľa hodných môže nahradíť chýbajúce svolenie.

§ 144.

(1) Mimo prípadov uvedených v § 143 môže byť daná 14denná výpoved' so strany učňovej, alebo jeho zákonného zástupcu i vtedy, keď pred inštanciou dotčenou v § 143 preukáže sa nepochybne spôsobom, že zamestnávateľ proti učňovi dopustil sa trvale tvrdého alebo nespravedlivého nakladania, hoci to nie je zlé nakladanie, ktoré by dľa § 142, položky 2, lit. b), oprávňovalo učňa, aby učebný pomer hneď zrušil.

(2) V tomto prípade ustanovenia § 143, odstavca 2 a 3 neplatia.

§ 145.

Kedy zaniká učebná smluva.

Smluva zaniká nielen tým, že živnosť prestane sa provozovať alebo smrčou učňovou, ale i smrčou zamestnávateľa, d'alej vzdaním sa živnosti so strany zamestnávateľa, konečne nastalou neschopnosťou zamestnávateľa alebo učňa plniť smluvnené záväzky.

§ 146.

(1) Ak učený prislúcha k niektorému spoločenstvu a učebný pomer bol bez viny učňovej zrušený pred uplynutím učebnej doby, náleží spoločenstvu postarať sa dľa možnosti, aby učený d'alej bol umiestnený u iného zamestnávateľa náležiaceho k spoločenstvu.

(2) Pri ujednaní novej učebnej smluvy nech sa učebná doba už odbytá príslušne vypočítava.

(3) Okrem toho je povinnosťou spoločenstva, aby v prípadoch nastalých podľa §§ 142, 143, 144 a 145, ak nie je možno včas opatrivo prejav zákonného zástupcu nezletilého učená, nahradilo tento prejav.

§ 147.

Učebné vysvedčenie a výučný (tovaryšský) list.

(1) Bol-li učebný pomer zrušený, zamestnávateľ vydaj učňovi vysvedčenie o strávenej

učebnej dobe, o jeho chovaní sa po túto dobu a o nadobudnutom vzdelaní v živnosti.

(2) Ak učebný pomer pominie tým, že riadne je ukončený, a zamestnávateľ je členom spoločenstva, predstavenstvo spoločenstva nech vydá výučný list, na zreteli majúc učebné vysvedčenie, počasné učebné vysvedčenia, prepúšťacie vysvedčenie učňovskej školy, po prípade vysvedčenie o učňovskej zkúške odbyeť s prospechom alebo neprospechom, ako aj to, čo spoločenstvo zistilo podľa § 160; miesto výučného listu pri živnostiach remeselných vydá sa tovaryšský list, avšak len vtedy, ak boja tovaryšská zkúška (§ 148) vykonaná s prospechom.

(3) Názvu tovaryša možno nadobudnúť iba vykonaním tovaryšskej zkúšky s prospechom. Pomočník pracovník, ktorý má len výučný list, nazýva sa pomočníkom.

§ 148.

Tovaryšská zkúška pri remeselných živnostiach.

(1) Spoločenstvá pečuje o to, aby všečci učňovia zamestnaní v remeselných živnostiach na konci učebnej doby mohli sa podrobniť tovaryšskej zkúške, ktorá má preukázať, že učenec osvojil si vedomosti a zručnosti, ktorých ako tovaryš v príslušnej živnosti potrebuje.

(2) Rovnako tak má živnostenský úrad pečovať o učňov, ktorí sú zamestnaní v podobných továreňských závodoch alebo v remeselných živnostenských závodoch, nonáležiacich k žiadnemu spoločenstvu.

(3) Tovaryšská zkúška koná sa pred zkúšobnou komisiou, sriadenou priľušným spoločenstvom. Zúčastnené spoločenstvá však, dohodnúc sa navzájom, môžu tiež ustanoviť, že ich učňovia majú konať tovaryšskú zkúšku pred zkúšobnou komisiou, ktorá je pre príslušnú remeselnú živnosť sriadená u niektorého z týchto spoločenstiev.

(4) Zkúšobná komisia skladá sa z predsedu a aspoň dvoch, najviac štyroch prísediacich. Živnostenský úrad, vypočujúc obchodnú a živnostenskú komoru, sriadený sväz spoločenstiev a príslušné spoločenstvá, menuje predsedu na tri roky. Z prísediacich budú jeden menovaný z tovaryšov, činných aspoň tri roky v živnosti, ostatní však z majiteľov živnosti, provodzujúcich aspoň tri roky živnosť samostatne. Predstavenstvo spoločenstva ustanovuje prísediacich v každom prípade zvlášte dľa soznamu mien, z ktorých

jeden spoločenstevné shromáždenie, druhý však, týkajúci sa tovaryšov, pomocnícke shromáždenie zakladá viďa na tri roky.

(5) V prvých štyroch rokoch po tom, čo nadobudnú predpisy tieho plnenia, môžu sa do soznamu prísediacich zkúšobnej komisie vziať tiež pomocníci, ktorí nevykonali zkúšku tovaryšskej.

(6) Pre učňov remeselných firmáti, ktorí sa využili v továreňskom podniku alebo u zamestnávateľa nezávisiaceho na živnosti spoločenstvu alebo u nezávisiaceho z ľudov, zmiených v § 17, odst. 2, živnostenský úrad, vypočujúci obchodnú a živnostenskú komoru, sriadi zkúšobné komisie, priberejúc analogicky na horejšie ustanovenia.

§ 149.

(1) Postup pri zkúške, znasek a druh zkúšobnej látke, ako aj výška zkúšobnej taxy, ktorú učenec má zaplatiť, bude upravené osobitnými zkúšobnými poriadkami, ktoré pre jednotlivé spoločenstvá podľa veličín kategórií remeselných ūčencov vydá na návrh spoločenstiev živnostenský úrad II. stolice, vypočujúci obchodnú a živnostenskú komoru a sriadený spoločenstevný sväz. Náklady zkúšky hradí spoločenstvo, ktorému tiež padajú zkúšobné taxy.

(2) O zkúšaní učencov, zmienených v § 148, odstavci 6, vydane bude podobné zkúšobné poriadky živnostenskými úradmi II. stolice po vypočutí obchodnej a živnostenskej komory. Útraty zkúšky v týchto prípadoch hradia obchodná a živnostenská komora, ktorým zase padajú zkúšobné taxy.

§ 150.

(1) Učenec alebo pomocník podaj u predstavenstva spoločenstiev, po prípade (§ 148, odst. 6) u zkušobnej komisie nekolkovalanú žiadosť o prípravu a k tovaryšskej zkúške a pripoj k nej učebné vysvedčenie a bol-li povinný navštíviť učňovskú školu (§ 139, odst. 3), vysvedčenie o školskej návštive alebo ak pracoval už ako pomocník, pracovné vysvedčenie.

(2) Zkúšobná komisia vydaj o výsledku zkúšky bemaléne, kolku prosté vysvedčenie; ak bola zkúška vykonaná s úspechom, bud vysvedčenie toto zapisané v tovaryšskom liste.

(3) Nebola-li zkúška vykonaná s prospechom, zkúšobná komisia určí lehotu k opäťovnej zkúške, pri učňoch so zreteľom na ustanovenia § 139, odst. 7.

(4) Ak neučinilo spoločenstvo opatrenia, uložené mu v § 148 odst. 1 a 3 dotyčne konania tovaryšskej zkúšky, ponecháva sa učňom príslušným ku takému spoločenstvu na vôle, aby tovaryšskú zkúšku vykonali pred inou zkúšobnou komisiou, sriadenou dľa predpisov tohto zákona a odborne príslušnou.

(5) Učňovia zmienení v § 148, odst. 6, môžu na svoju žiadosť a s privolením príslušného spoločenstva tovaryšskú zkúšku vykonať tiež pred spoločenstvou zkúšobnou komisiou.

(6) Pomocník má právo vykonať zkúšku dodatočne a opätkovať ju vždycky po uplynutí aspoň pol roka.

§ 151.

(1) Pomocníci, ktorí učebná dobu riadne ukončili prv ako tento zákon nadobudnul platnosť, majú právo dobrovoľne podrobiť sa tovaryšskej zkúške.

(2) Vládnym nariadením vydaným na základe § 15, odst. 4, bude ustanovené, kedy nabývajú platnosť predpisy §§ 148—151.

HLAVA VII.

Spoločenstvá.

§ 152.

Sriadovanie spoločenstiev.

(1) Medzi tými, ktorí samostatne alebo ako nájomci provodzujú živnosti v tom istom politickom (služnovskom) okrese, alebo v meste so sriadeným magistrátom, počítajúc medzi nich ich pomocníkov, bud živnostenským úradom II. stolice sriadený spoločenstvom ako živnostenské spoločenstvo, ak nečinia toho nemozným miestne pomery.

(2) Javí-li sa to byť účelným, môže po vypočutí obchodnej a živnostenskej komory pre dva alebo viac súsedných okresov, prípadne pre mesto so sriadeným magistrátom a susedné okresy v tej istej župe sriadené byť jediné spoločenstvo.

(3) Vedľa toho pre obvod miest Bratislavu a Košic môžu byť sriďované pre tie isté alebo príbuzné živnosti odborné spoločenstvá dľa predpisu § 155. Vládne nariadenie určí, v ktorých ďalších mestách a okresoch budú môcť byť sriďované odborné spoločenstvá dľa predpisu § 155.

(4) Sídlo spoločenstva určí sa stanovami.

(5) Majitelia živností a nájomci sú členmi, pomocníci majiteľov a nájomcov živností pa-

triacich do spoločenstva sú príslušníkmi spoločenstva.

(6) Nakolko v tejto hlate je reč o pomocníkoch, treba nimi rozumieť živnostenských pomocníkov výbec, vynímajúc učňov.

§ 153.

Živnostenský úrad II. stolice, vypočujúc obchodnú a živnostenskú komoru, sriadený sväz spoločenstiev a zúčastnené spoločenstvá, môžu kedykoľvek i neškoršie slúčiť sriadené už spoločenstvá a prevedené slúčenie zrušiť alebo zmeniť, šetriač pri tom ustanovení § 152, odst. 1 a 2.

§ 154.

Ak bolo v smysle § 153 rozdelené spoločenstvo, ktorého obvod tvorilo dosiaľ dva alebo viac politických (služnovských) okresov a mesto so sriadeným magistrátem, rozhoduje živnostenský úrad II. stolice zároveň o rozdelení majetku spoločenstva, vypočujúc v tom smere obchodnú a živnostenskú komoru, sriadený spoločenstevný sväz a dosavádne spoločenstvo.

§ 155.

O odborných spoločenstvách.

(1) O odborných spoločenstvách v mestách, uvedených v § 152, odst. 3, platí toto:

a) Ak sú tu podmienky k dosaženiu spoločenstevných účelov, môže na žiadosť väčšiny členov niektoréj živnosti alebo príbuzných živností povolené byť utvorenie samostatného odborného spoločenstva pre tú ktorú živnosť.

b) Pri tých istých predpokladoch môže byť povolené v spoločenstiev, ktoré v sebe pojímajú rôzne živnosti, žiadať o to väčšina členov niektorého druhu živnosti alebo príbuzných druhov živnosti, vylúčenie týchto druhov živností z dosavádneho spoločenstva a sriadenie ich ako samostatné spoločenstvá alebo privolenie k niektorému inému už sriadenému spoločenstvu.

c) Taktiež môže byť povolené slúčenie viac spoločenstiev príbuzných živností, z ktorých každé bolo dosiaľ samostatné, ak sa dohodnú spoločne, v jedno spoločenstvo.

-d) Zmeny spoločenstevnej príslušnosti v smysle lit. a), b), c), d) predošlého odstavca príslušný je živnostenský úrad II. stolice po vypočutí obchodnej

(2) K rozhodovaniu v smysle lit. a), b), c),

d) predošlého odstavca príslušný je živnostenský úrad II. stolice po vypočutí obchodnej

nách, ktoré v týchto pomeroch nastaly a o každom preložení sídla sväzu.

(5) Oznámenie posledne dotknuté učiniť treba ako dosavádnemu dozorčiemu úradu, tak i dozorčiemu úradu nového sídla.

(6) Predpis § 189 o predkladanií záverečného účtu vzťahuje sa analogicky na svázy spoločenstiev.

§ 225.

(1) Shromaždenie dobrovoľného sväzu môže sa pomerom hlasov stanovami určeným kedykoľvek usnieť o zrušení sväzu.

(2) Stanovy sväzu majú určiť pre prípad jeho zrušenia, ako naložiť s imaním sväzu, ktoré zostane po splnení všetkých záväzkov; avšak imanie toto musí sa venovať účelu, ktorý slúži prospechu živnostníkov v obvode sväzu alebo ich pomocníkov. Rozdeliť imanie medzi spoločenstvá sväzu sa nepripúšťa:

(3) Jestliže opäťovne prihodily sa nezákonitosti, živnostenský úrad II. stolice príslušný k vykonávaniu dozoru nad sväzom, môže nariadiť rozpustenie sväzu.

(4) Proti výnosu o rozpustenie sväzu prísluša starostovi sväzu v 15dennej lhote odvolanie na ministerstvo priemyslu, obchodu a živnosti.

HLAVA VIII.

Prestupky a tresty.

§ 226.

T r e s t y v ô b e c .

Prestupky predpisov živnostenského zákona trestajú sa:

- a) dôtkou;
- b) peňažitými pokutami až do 1000 Kč;
- c) uzamčením až do troch mesiacov;
- d) odňatím práva mať učña alebo mladistvých pomocníkov, a to na vždy alebo na určitý čas;
- e) odňatím živnostenského oprávnenia na vždy alebo na určitý čas.

§ 227.

Z v l á š t n e t r e s t n é p r í p a d y :

Peňažitou pokutou od 5 Kč až do 500 Kč trestaní budú obzvlášte:

a) ktorí samostatne provodzujú živnosť, bez toho, že by ju riadne ohlásili alebo si nevyhoveli concessiu, ked' jej je treba;

b) ktorí živnosť provodzujú ďalej napriek tomu, že im bola zastavená;

c) ktorí počnú provodzoť niektorý živnostenský závod, uvedený v hlove tretej, bez toho, že by prv obdržali potrebného právoplatného schválenia úradov;

d) ktorí jednajú proti predpisom o vyhľadávaní objednávok na tovar a o kočovnom predaji.

§ 228.

Peňažitou pokutou od 20 Kč do 1000 Kč trestaní budú:

a) ktorí jednajú proti predpisom o prijímaní a zamestnávaní pomocníkov a učňov, taktiež o nakladaní s nimi;

b) živnostníci uvedení v § 69, ked' provodzovanie živnosti, neohlásiac to, zastavia, alebo ohlásiac vzdanie sa živnosti, zanechajú žiadane úradom provodzovanie po výpovednú dobu;

c) živnostníci, ktorí oprávnenosti svojej zneužívajú k tomu, aby neoprávnené provodzovanie živnosti tretích osôb bolo kryté, ako aj tí, ktorí dali podnet k tomu, aby toto právo bolo zneužívané ku krytiu ich neoprávneného provodzovania živnosti;

d) živnostníci, ktorí jednajú proti predpisom o potrebných zariadeniach na ochranu života a zdravia pomocníkov vzhľadom na pracovné priestory, stroje a pracovné náčinie; ktorí, zamestnávajúc pomocníkov do dokonaného 18. roku a ženské vôbec, hrubo zanedbávajú náležitého zreteľa na mravnosť; ktorí neštria predpisov čo do výplaty mzdy.

§ 229.

Odňatím práva mať učña alebo mladistvých pomocníkov budú na vždy alebo na určitý čas potrestaní:

a) živnostníci, ktorí opäťovne jednajú proti predpisom o zamestnávaní detí pred dokonaným 12. rokom veku v živnostiach vôbec, detí pred dokonaným 14. rokom veku v továreňských podnikoch, alebo proti predpisom o spôsobe a dobe zamestnávania mladistvých pomocníkov medzi dokonaným 12. a dokonaným 14. rokom veku;

b) živnostníci, ktorí nedbajú predpisov o nezamestnávaní mladistvých pomocníkov pri určitých nebezpečných alebo zdraviu škodlivých živnostenských práciach;

c) živnostníci, ktorí opäťovne jednajú proti predpisom o nočnej práci mladistvých pomocníkov;

d) živnostníci, ktorí vzdor opäťovným prechdzím trestom porušujú predpisy o prijímaní učňov, ktorí závinia dlhší nežli 14denný priečah v prípovedi alebo vyučnej svojich učňov alebo ktorí svojím učňom nedopriavajú potrebného času k návštive učilišť zmienených v § 139, odstavci 3.

§ 230.

(1) Odňatím živnostenského oprávnenia na vždy alebo na určitý čas bud'te potrestaní:

a) živnostníci, ktorí vzdor opäťovným predošlým trestom boli uznaní vinnými prestupkom predpisov, ktoré sa vzťahujú na provodzovanie ich živnosti;

b) živnostníci, o ktorých sa dokáže, že počali provodzovať živnosť odňatú inému živnostníkovi trestným poriadkom, aby mu nadržovali v ďalšom vedení tejto živnosti, ďalej ak dopustia sa toho istého prestupku, pre ktorý živnosť ich predchodecovi bola odňatá;

c) živnostníci, ktorí chtiac živnostenský úrad oklamať čo do nedostatku preukazu spôsobilosti, živnosť, ktorá patrí medzi remeselné živnosti, ohľásia ako podnik po továrnicky provodzovaný a potom živnosť tú provodzujú v rozsahu remeselnika.

(2) Jestli by mala byť odňatá živnosť, ktorá je reálnou živnosťou, majiteľ ztratí právo k provodzovaniu a ponechá sa mu len, aby scudzil svoje živnostenské právo.

§ 231.

Vymierianie trestov.

Pri vymeriavaní trestov prihliadať sa musí na príťažujúce a obľahčujúce okolnosti, tiež na veľkosť prospechu zamýšľaného prestupkom alebo na spôsobenú škodu.

§ 232.

Trest u väznenia a zmena trestov.

(1) Zpravidla bud'te ukladané peňažité pokuty. Pri okolnostiach zvlášte príťažujúcich alebo keby opäťovné peňažité pokuty zostaly marnými, môže uložený byť trest uväznenia.

(2) Ak bola uložená pokuta peňažitá a nemôže byť zaplatená, má sa premeniť v trest uväznenia, pri čom za každých desať korún

peňažitej pokuty počítaj treba deň uväznenia. Avšak uväznenie nesmie trvať vyše troch mesiacov.

(3) Sú-li peňažité pokuty, ktoré činia menej než 10 Kč, nedobytné, bud' na ich miesto uložený primeraný trest uväznenia najvýš 24 hodín.

§ 233.

Súbeh s inými tresty.

Ak sú činy alebo opomenutia, ktoré sa javia byť prestupkami živnostenských predpisov, podrobene zároveň trestu, stanovenému inými trestnými predpisy, vtedy tresty, stanovené týmto zákonom pod lit. a), b), c) § 226, nemajú byť zvlášť uložené.

§ 234.

Tresty námestníkovo.

(1) Provodzuje-li živnosť námestušk alebo nájomca, bud'te tresty na peniazoch i uväznením uložené námestníkovi alebo nájomcovi. Spolu s námestníkom prepadá trestu i majiteľ živnosti, ak bol prestupok spáchaný s jeho vedomím, alebo ak neboli náležite opatrným pri svojom, pri trvajúcich pomeroch možnom dohlade na živnosť alebo pri výbere námestníka, alebo pri dohlade na neho. Keď by podľa zákona živnosť mala byť odňatá, staň sa tak iba vtedy, ak bol prestupok spáchaný s vedomím majiteľa živnosti a keď tento mohol ho zamezdziť.

(2) V každom prípade však nech sa vysloví prepustenie námestníka alebo nájomcu, čím je zároveň vyslovená tiež jeho nespôsobilosť k provodzovaniu živnosti na vlastný alebo na cudzí účet potiaľ, pokial' by ináč účel oného výroku bol zmarený (§ 6).

HLAVA IX.

Zvláštne administratívne opatrenia.

§ 235.

Odňatie práva mať mladistvých pomocníkov.

(1) Okrem prípadov uvedených v § 229, v ktorých môže za trest byť odňaté právo mať mladistvých pomocníkov, živnostenský úrad môže tiež administratívnym opatrením odňať toto právo živnostníkom, ktorí dopustili sa hrubého porušenia svojich povinností voči svereným im mladistvým pomocníkom alebo proti ktorým svedčia skutky, ktoré ich po stránke

mrvnej činja nespôsobilými, aby mali mladistvých pomocníkov.

(2) Prípady, kedy administratívnym po riadkom odňaté byť môže právo mať učña, upravuje § 135.

§ 236.

Odnatie živnostenského oprávnenia.

(1) Okrem trestných prípadov uvedených v § 230 živnostenské oprávnenie bud' odňaté, aby vykonané boli trestné usnesenia, ktorými odňatie bolo vyslovené príslušným úradom pre čin, zakázaný inými trestnými alebo bernými zákony.

(2) Avšak živnostenské oprávnenie bud' tiež samostatne odňaté na určitú dobu alebo navždy:

a) ak bol živnostník odsúdený pre niektorý čin uvedený v § 5 a bolo-li by za daných okolností sa obávať, že by d'alsieho provodzovania živnosti zneužíval;

b) pri koncessovaných živnostiach obzvlášte, dopustí-li sa živnostník po opäťovnej písomnej výstrahе činov, ktoré sú na úkor zákonnému požiadavku spoľahlivosti.

(3) Majiteľ reálnej živnosti tiež v týchto prípadoch pozbýva práva živnosti provodzovať a je mu len ponechané, aby svoje živnostenské právo scudzil.

§ 237.

Premičanie.

Premičaním zanikne vyšetrovanie a trest tých prestupkov živnostenského zákona, ktoré sa nemajú pojednávať podľa všeobecného trestného zákona, ak nebol prestupník do šesť mesiacov odo dňa spáchaného prestupku vzatý do vyšetrovania.

HLAVA X.

Úrady a úradné úkony.

§ 238.

I. stolica.

(1) Politické administratívne úrady prvej stolice sú tiež prvou stolicou v živnostenských veciach (živnostenskými úrady), a to:

a) v obciach vidieckych okresných úradov v Podkarpatskej Rusi slúžnovské úrady;
b) v Bratislave, v Košiciach, Užhorode a Mukačeve mestský notársky úrad.

(2) Im náleží vykonávať živnostenské predpisy, u nich podávajú sa ohlášky samostatného provodzovania živnosti s výnimkou uvedenou v § 239, odst. 3.,

udeľujú živnosti concessiou viazané, pokiaľ nasledujúce paragrafy neustanovujú nijakej výnimky,

im prísluší vyšetrovať a trestať prestupky predpisov tohto zákona, nakoľko nemá miesta úradné jednanie riadneho súdu trestného (§ 238).

(3) Provodzuje-li kto živnosť neoprávnene, živnostenský úrad vtedy, keď koná miestne prehliadky cieľom zistenia skutku, nech k vyšetrovaniu priberie zmocnenca menovaného príslušným spoločenstvom.

(4) V mestách, kde sú osobitné štátne policiajné úrady, nech živnostenský úrad jedná v shode s nimi v prípadoch, v ktorých náleží dbať v rienej bezpečnosti, mrvnosti a poriadku.

§ 239.

II. stolica.

(1) Druhou stolicou sú župné úrady.

(2) Úradom týmto priamo náleží udeľovať tieto koncesie pre:

Všetky tlačové živnosti (§ 22, pol. 1.), okrem živností, uvedených v § 29, odst. 3.;

požičiavárne knih a čítárne (§ 22, pol. 2.);

živnostenské prostredkovanie služeb a miest (§ 30);

pohrebné ústavy (§ 35);

záloženskú živnosť (§ 22, pol. 13.);

stavebné živnosti (§ 22, pol. 6.);

hostinské a výčapnícke živnosti (počítajúc k nej výčap a drobný predaj pálených liehových nápojov (§ 22, pol. 15.);

po živnostensky provodzované závody na výrobu a rozvádzanie elektriky k osvetľovaniu, ku prevodu sily a k inému živnostenskému i domácomu používaniu (§ 22, pol. 24.);

informačné kancelárie k podávaniu zpráv o úvernych pomeroch (firiem i neprotokolovaných živnostníkoch a iných osôb) k obchodným účelom (§ 22, pol. 26.);

živnosť zubných technikov (§ 22, pol. 27.);

cestovné kancelárie (§ 22, pol. 28.);

telegrafné agentúry (telegrafné kancelárie, korešpondenčné kancelárie telegrafné) (§ 22, pol. 30.);

súkromné detektívne podniky (§ 22, pol. 31.); živnostenskú výrobu zápaľného tovaru (§ 22, pol. 33.);

živnostenské spracovanie nafty, živnostenský odbyt petroleja dovozom v dopravných nádržkách a stáčaním z nich (tankový provod) (§ 22, pol. 34.);

vzduchoplavbu (§ 22, pol. 36.);

živnosti, ktoré nabývajú pohľadávok z dopravných obchodov voči dráham a iným dopravným podnikom a ich vo vlastnom mene a na vlastný účet uplatňujú (§ 22, pol. 37.);

tie podniky pre periodickú dopravu osôb, ktoré vztahujú sa na niekoľko okresov tej istej župy.

(3) Úradom týmto prislúcha prijímať ohlášky nastúpenia a provozovania živnosti výroby a obchodu pálenými liehovými nápojmi a rozhodovať o nich v prvej stolici.

(4) Úrady tieto schvaľujú provozovne, ktoré sú rozložené vo dvoch alebo viac okresoch tej istej župy.

§ 240.

Najvyššia stolica.

(1) Najvyššou stolicou v živnostenských veciach je ministerstvo priemyslu, obchodu a živnosti.

(2) Ministerstvo priemyslu, obchodu a živnosti povoluje tie periodické dopravné podniky a schvaľuje tie provozovne, ktoré sú rozložené v obvodoch viacerých župných sväzov.

(3) Týka-li sa vec tiež pôsobnosti iného ústredného úradu, staň sa dohoda s ním.

§ 241.

Pestup vzhľadom na ohľášku živnosti, žiadosť o koncessiu a vrátenie živnosti.

(1) Ohľášky živnosti, ako aj žiadosti o koncessované živnosti nech sa podávajú živnostenskému úradu prvej stolice, v okrese ktorého bude stanovisko živnosti. Môžu sa podať písomne alebo dať ústne do protokolu. O každej ohľáške slobodnej alebo remeselnej živnosti vydá úrad krátke potvrdenie, a to ak stala sa písomne, do 48 hodín, ak stala sa ústne, ihned.

(2) Živnostenský list vydáva sa na spôsob výťahu z ohľášky a je opatrený stvrdnením,

o vykonanom zápise do živnostenského registru.

(3) O koncessiách nech sa vydá riadny dekret.

(4) Každý vydaný živnostenský list a každá udelená koncessia nech sa oznamí spoločenstvu, ktorého sa to týka.

(5) Ak chce živnostník vzdáť sa živnosti (živnosť vrátiť), nech to oznamí hned živnostenskému úradu.

(6) Vrátenie (vzdanie sa) živnosti nabýva pôsobnosti dňom, ktorého bolo živnostenskému úradu oznamené, alebo kedy k tomuto úradu došlo. Oznamenia tieto nepodliehajú kolkovej povinnosti.

(7) Každé vrátenie živnosti alebo inakšie zaniknutie živnosti, taktiež preloženie a iné zmeny živnosti má živnostenský úrad včas dať na vedomie príslušnému spoločenstvu.

§ 242.

Živnostenský register.

U živnostenských úradov prvej stolice budte vedené živnostenské registre pre slobodné, remeselné a koncessované živnosti, ale v osobitných oddeleniach; do nich nech sa zapíše každá zmena v živnostiach a vždycky treba ju dať na vedomie tiež úradu, vymeriajúcemu dane v I. stolici i obchodnej a živnostenskej komore.

§ 243.

Odvolanie v živnostenských veciach.

(1) Rozhodnutia živnostenských úradov budte stranám vydávané zároveň s dôvodmi. Nakol'ko zákón v jednotlivých prípadoch nepredpisuje niečo iného, platia o odvolaní predpisy zák. čl. XX. z r. 1901. f/23

(2) Proti rozhodnutiu živnostenského úradu II. stolice, ktorým súhlasne s výrokom živnostenského úradu prvej stolice udelenie koncessovanej živnosti bolo vzhľadom na miestne pomery odopreté, niet ďalšieho odvolania.

(3) O hostinských a výčapničkých živnostiach sú v §§ 25 a 27 zvláštne predpisy.

(4). Dozvie-li sa vyšší úrad, že nedostáva sa nejaké zákonnej náležitosti, zakročil má z moci úradu.

§ 244.

Jednanie v trestných veciach.

(1) Jednanie v trestných živnostenských veciach je zpravidla ústne.

(2) O pojednávaní napíše sa protokol, do ktorého sa rozhodnutie zaznamená a strane oznámi. Žiada-li strana o to, alebo ak nie je prítomná, oznámi sa jej rozhodnutie i s dôvody tiež písomne.

(3) Živnostenské úrady sú povinné spoločenstvám vždycky dať vedieť, čo úrad na oznamenie spoločenstvom učinené zariadil.

§ 245.

(1) Ak bol verejným úradom alebo niektorou z osôb pomenovaných v zák. čl. XL. z r. 1914 na základe ich vlastného slúžobného pozorovania oznamený prestupok živnostenského zákona, môže živnostenský úrad, ak uložil peňažitú pokutu najvyšš 30 Kč, príslušný trest trestným nariadením stanoviť bez predchodzjeho pojednávania.

(2) V trestnom nariadení nech sa uvedie:

a) aký bol trestný čin a kedy a kde bol spáchaný;

b) meno osoby alebo úradu, ktorý učinil oznamenie;

c) výmera trestu a na akom trestnom ustanovení sa zakladá;

d) že obvinený, pokladá-li sa za ukráteného trestným nariadením, môže do 8 dní, počítaných od doručenia výmeru, písomne alebo protokolárne u živnostenského úradu ohlásieť odpor a zároveň označiť dôvody na svoju obranu, že však, ak nevznesie odpor v tejto lehote, trestné nariadenie stane sa právoplatným a bude proti nemu vykonané.

(3) Bol-li v 8dennej lehote vznenený odpor, nastane riadne pojednávanie. Ak neboli vznenený, niet opravného prostriedku proti trestnému nariadeniu, avšak môže sa povoliť uvedenie v predošl stav, ak nastanú podmienky § 463 zák. čl. XXXIII. z r. 1896.

§ 246.

Odvolanie v trestných prípadoch.

(1) Odvolania v trestných prípadoch musia byť podané do 15 dní po intimácii u živnostenského úradu prvej stolice.

(2) Včasné podanie odvolania má odkladný účinok, avšak vyslovené snáď zastavenie živnosti zostane v platnosti.

§ 247.

Zmiernenie a odpustenie trestu.

Nadriadený úrad má právo tresty z pozoruhodných ohľadov zmierniť alebo odpustiť.

§ 248.

Obmedzenie inštančného postupu.

Proti trestnému usneseniu potvrdenému alebo zmiernenému v druhej stolici nieso d'alsieho odvolania.

§ 249.

Určenie peňažitých pokút.

(1) Pokuty vymáhajú sa politickými úrady podľa pravidiel platných pre vymáhanie priamyx daní.

(2) Pokuty plynú do rezervného fondu okresnej nemocenskej pokladne, pri ktorej pomocní pracovníci odsúdeného, počasné odšodení pomocní pracovníci v čas spáchaného prestupku boli povinní nemocenským poistením alebo pri ktorej by, predpokladajúc oprávnené provodzovanie živnosti, počasné skutočné zamestnanie pomocných pracovníkov, bez ohľadu na prípadné snáď spoločenstvén poistenie, bývali povinní nemocenským poistením.

§ 250.

Donucovacie prostriedky.

Úrad, vykonávajúc trestné usnesenia a iné príkazy, môže pre zaistenie úspechu učiniť potrebné opatrenia, ako sú zabavenie tovaru a nástrojov, zastavenie práce strojov, zatvorenie provodzovieč.

§ 251.

Ktoré zamestnania podliehajú predpisom živnostenského zákona.

(1) Ustanovenia tohto zákona platia s obmedzením uvedeným v odstavci 2. pre všetky zamestnania po živnostensky provodzované, či sa už vzťahujú na výrobu, zpracovanie alebo prerábanie tržebných vecí, na provodzovanie obchodu alebo na vykonávanie služieb a prác.

(2) Tomuto zákonom nepodliehajú nasledujúce podniky a zamestnania:

- a) zemedelská a lesná produkcia a jej vedľajšie živnosti, nakoľko sa tieto vedľajšie živnosti čo do hlavnej veci zabývajú spracovaním vlastných výrobkov, ďalej výčap vlastného výrobku, dovolený v niektorých častiach krajiny staršími inštitúciami držiteľom vino-hradov a sadov;
- b) baníctvo a závody, dľa baňského zákona závislé od povolenia baňských úradov;
- c) činnosť literárna, právo spisovateľov k vlastnému nákladu a provodzovanie krásnych umení;
- d) námezdne práce spôsobu najhrubšieho (nádennícke práce atď.);
- e) zárobkové odvetvia, ktoré patria do kategórie vedľajšieho domáceho zamestnania a provodzované bývajú obyčajnými členy vlastnej domácnosti;
- f) úkony advokátov, verejných notárov a obchodných dohodcov (senzálov zmenečných, senzálov pre tovar a loďných senzálov, agentov burzovných), inženierov a zememeričov v smysle nariadenia býv. uh. ministra kultu a vyučovania zo dňa 23. mája 1890, čís. 22.578/V. M. o užívaní názvu „inženier“ a v smysle zák. čl. XXXIX. z r. 1908 a nariadenia vlády Československej republiky zo dňa 12. mája 1922, čís. 148 Sb. z. a n., a iných osôb, ktoré úradom pre určité jednania sú ustanovené a sľubom zaviazané;
- g) provodzovanie lekárstva (lekári, ranhojičia, Zubní, oční lekári, pomocníci pri porode, poročné asistentky a babky atď.), podniky rôznych liečebných ústavov, k nim počítajúc porodnice a blázince, lázne a ústavy na liečenie pitím, lekárničky, zverolekárstvo, k tomu počítajúc myškovanie dobytka;
- h) zárobkové odvetvia súkromého vyučovania a vychovávania a ústavy na to sa vzťahujúce;
- i) živnostenské práce verejných ľudomilných, vyučovacích, trestných alebo polepšovacích ústavov;
- k) podniky úverných ústavov, báň, peňažných ústavov, poisťovien, zaopatrovacích a dôchodových ústavov, sporiteľien atď.;
- l) železničné a paroplavebné podniky;
- m) podniky stálych prievozov na rieках, jazierach, prieplavoch atď., ďalej úpravy pre plavenie dreva;

n) podniky pre verejné zábavy a rôzne predstavenia;

o) podniky periodických tlačív a ich predaj;

p) podomný obchod a iné výhradne obchôdzkami konané živnostenské práce.

§ 252.

Záverečné ustanovenia.

(1) Osobné, živnostenské, továrnické a obchodnické práva, nadobutné dľa dosavadných zákonnych ustanovení, zostávajú v platnosti a prislúchajú im tiež všetky rozsiahlejšie práva, spojené dľa tohto zákona s provodzovaním živnosti.

(2) Reálna povaha po práve jestvujúcich rôzneho typu a predajných živností v ničom sa nemeni. Nové reálne živnostenské práva nesmejú byť zakladané.

(3) Čo do štátnych monopolov a regális, ako aj práv propinačných a mlynských, ktoré na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi ešte platia, ďalej dotyčne regálnych benefícii zostávajú rozhodnými dosavadne predpisy.

(4) Práva udelené zákonom o výsadách majiteľom výsad na vynálezy, opravy a objavy nie sú prístromným zákonom dotknuté.

§ 253.

Platnosť, účinnosť a prevedenie zákona.

(1) Zákon tento nabýva účinnosti za 6 mesiacov po vyhlásení, s výnimkou § 159, ktorý nabýva účinnosti dňom vyhlásenia tohto zákona. Platnosť jeho vzťahuje sa na územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi.

(2) Jeho prevedenie prísluší ministru priemyslu, obchodu a živnosti, ako aj ministru sociálnej pečlivosti a ministru školstva a národnej osvety v dohode so zúčastnenými ministry.

(3) Dňom účinnosti tohto zákona pozbýva platnosti zák. čl. XVII./1884 uh. a všetky nariadenia, vydané na jeho základe. Zák. čl. XXV./1899 uh. zostane v platnosti len pokial ide o licencie už udelené a o licencie, udelenie ktorých sa pojednáva v deň, kedy tento zákon nastúpi platnosť.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Novák v. r. Habrman v. r.

Dr. Markovič v. r.